

I. Elszánás

Szeptember – reformáció

Mit szeretnénk elérni?

1. Gyöngyhalászok – bevezető alkalom

91

Gondolatkör

Az előttünk álló tíz hónapban tengeralatti kalandra hívunk benneteket, merüljünk együtt mint a gyöngyhalászok: a megértés mélyére, a lélek mélyére, a hit mélyére: ahol kincset érő értékes gyöngyöket keresünk!

Ráhangolódás

Nézzük meg a gyöngyhalász képét, és bevezetésképpen beszéljünk arról, mi jut eszünkbe róla.

Majd olvassuk el Mt 13,44–52-t.

Célunk, hogy ne menjünk el szóltanul a „véletlenül” meglátott kincs mellett sem, és lássuk meg azt is, mi az igazi érték, és mi nem az. Szeretnénk rájönni, mit miért érdemes cselekedni, miért érdemes küzdeni, álmodni. Egész éves gyöngyhalászatunk megértéséhez játszunk egyet!

Elmélyítés

Kívánságok árverése / Kívánságok kalapács alatt

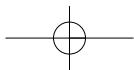
A játék célja

A játékosok egy dobozból kihúzott és árverésre bocsátott kívánságokra licitálhatnak. Természetesen minden játékos igyekszik megszerezni a számára legfontosabbat.

A játék haszna

- A résztvevők lehetőséget kapnak, hogy elmondják a saját, és megismerjék a másik vágyait;
- játék hevében könnyebben megnyílnak;
- a lelkész sok hasznos információhoz jut.

Elszánás

Játékosok száma: 4-20 fő.

Játékidő: 1 óra.

Előkészület

Fogalmazzunk meg előre játékosonként négy kívánságot. A kívánságokat írjuk külön-külön egy-egy papírcsíkra. Majd hajtsuk össze és helyezzük el a dobozban. (Színesítheti a játékot, ha nemcsak előre megfogalmazott kívánságokat viszünk, hanem az ifjúsági óra elején lehetőséget biztosítunk, hogy maguk a játékosok is megfogalmazhassák kívánságaikat, és egy-egy papírcsíkra írva elhelyezhessék a dobozban.)

A kívánságoknak három csoportja van:

1. hitbeli (lelki);
2. szellemi és érzelmi;
3. anyagi.

Példák

Hitbeli:

- Annak biztos tudata, hogy Jézus valóban elfogad engem.
- Annak megértése, hogy mi a terve velem Istennek.

Szellemi:

- Felsőfokú angol és sumér nyelvtudás.
- Szerelmem megtalálása.
- Beteg szerettem gyógyulása.

Anyagi:

- Négyes találat az ötöslottón.
- Egy piros Porsche stb.

Ha sikerül néhány humorral fűszerezett megfogalmazást is betoldani, az oldja a játék hangulatát. Színesítheti a játékot, ha az elején maguk a játékosok is írhatnak e három csoportba kívánságokat. Érdemes annyi cédulát gyártani, hogy minden résztvevőre legalább négy jusson.

Szükség van még „fizetőeszközre”: talentumokra. Ezeket egyszerű nyomtatással négyféle címletben készítsük elő: mindenkinek jusson 2 db 500-as, 4 db 200-as, 5 db 100-as, és 6 db 50-es talentum.

A játék menete

A játékmester egy dobozban tartja a megírt kívánságokat. Az asztalt körbeülő játékosok közül odamegy az elsőhöz, és megkéri, hogy húzzon egy papírdarabot, majd olvassa fel. A játékos a kezébe került – hitbeli, érzelmi-szellemi vagy anyagi – kívánságot felolvassa, s ezzel áruba bocsátja. A játékmester árverésszerűen kínálja a felolvasott kívánságot. A kikiáltási ár mindig 50 talentum. A többieknek licitálniuk kell, amíg a legderekasabban küzdő és legtöbbet ajánló játékosé lesz a kihúzott kívánság. A felkínált összeg azt illeti, aki kihúzta a dobozból az adott lapot. Az aktuális „húzó” nem licitálhat, viszont a végső legmagasabb áron „elővételi joga van” arra, hogy megvegye a maga által kihúzott „kívánságot”. Ilyenkor ő fizet a „banknak”, azaz a játékmesternek. Ezután a játékmester a soron következő játékosnak nyújtja a dobozt, hogy húzzon, s így folytatódik az árverés. A játék során természetesen némi kis szerencse is közrejátszik, hiszen lesz olyan ember, aki népszerű kívánságot húz, az illető nyilván több talentumot fog „bezsebelni”. Fontos, hogy mindenki ugyanannyiszor húzhasson a dobozból. Érdemes tehát az idővel és a még meglévő lapokkal úgy takarékoskodni, hogy a kör végén legyen a játék vége is.

A játék zárása

Sorba megyünk, és mindenki elmondhatja, mit szerzett, és azt is hozzáfűzheti, hogy mi az, amiről lemaradt. Érdekes lehet a játék lezárásaként emlékeztetni a résztvevőket az eredeti bibliai talentum értékére és Jézus egyik példázatának arra az egyszerű tényére, hogy mindnyájan csak azért „játszhatunk”, törekedhetünk vágyaink elérésére, mert Megváltónk kifizette helyettünk a 10 000 talentumos tartozást...

2. Önállóság

Igék

- Hós 1,1–8
- Jn 2,2–4
- Jn 7,3–5
- 1Tím 1,2

Gondolatkör

Gyermekkorunktól fogva vágyunk arra, hogy felnőttek legyünk. Szeretnénk saját akarattunktól vezérelve élni. Tizenévesként az egyik legerősebb vágyunk a függetlenség. Tejes önállóság mégsem létezik. Kinek engedjük, hogy beleszóljon az életünkbe? Mennyire hagyjuk befolyásolni magunkat a szülők, tanárok, testvéreink, barátaink, ill. a lelkész és maga Isten által? Felnőttkorban sem mindig bölcs dolog a magunk feje után menni. Mindenképpen jó, ha odafigyelünk az isteni iránymutatásra.

Ráhangelődés

A csoportot osszuk kétfelé. Az egyik csoport tagjai együttes erővel, a másikké pedig egyénileg oldják meg a feladatot.

Feladat

- Hallgassátok meg a Kft. együttes *Bábu vagy* című számát.
- Olvassátok el a kijelölt szakaszokat.
- Vázlatpontokba szedve írjátok le gondolataitokat.

Beszélgetés

Legelőször azt beszéljük meg, hogy melyik csoportnak, ill. kinek volt egyszerűbb az adott feladatot megoldani. Mi az előnye és a hátránya a csapatmunkának, az önálló feladatmegoldásnak? Nézzük meg a feladat eredményét, milyen szavak, érzések jutottak a fiatalok eszébe.

A tizenévesek nagyon érzékenyen reagálnak nemcsak arra, amit mondanak nekik, hanem ahogy mondják nekik: „Ne parancsoljanak, kérjenek!” Hogyan döntjük el, milyen esetben engedelmeskedünk az irányításnak? Mi határozza meg, mennyire vonunk bele másokat saját életvezetésünkbe? Ki dönti el, mi a jó, a követendő? Vannak-e életünkben érinthetetlen területek, például szerelem, pályaválasztás, öltözködés, szórakozás? Ezekben a területeken tényleg azt tesszük, amit mi szeretnénk, vagy annyira mások befolyása alatt élünk, hogy azt észre sem vesszük (pl. reklámok)?

Mindenképpen beszéljünk meg olyan konkrét eseteket, amikor úgy tapasztalták, nem tehetik meg, hogy saját elgondolásuk szerint cselekedjenek, vagy amikor jó volt másra hallgatni. Beszéljünk olyan helyzetekről is, amikor ráébredtek, nem minden esetben jó az önállóság, függetlenség.

Belátjuk-e minden esetben, hogy Isten útmutatása, életünkbe való bele-

szólása (mindig) pozitívan befolyásolja sorsunkat? Ha tudjuk, hogy Isten jót akar, miért nem engedelmeskedünk igéjének? – Hóseás példája azt mutatja, hogy akkor is jó hallgatni Istenre, ha az felfoghatatlan, vagy túl intim területre vonatkozik. Azért tudjuk, hogy így van, mert őt Jézus Krisztusban ismerhetjük meg, aki mindent értünk tett végtelen szeretetéből.

Altémák

- Luther: A szolgálai akaratról
- Európai Unió, NATO, ENSZ – Szövetséges és független országok
- A hálózat csapdájában, avagy miért lenne fontos a nagy ellátóközpontoktól való függetlenség. Élelmünk megtermelése, passzív házak stb.

Illusztráció

Film

Út a vadonba

A film valós történetet dolgoz fel. Vajon mi űzi, hajtja a 22 éves, friss diplomás C. McCandlesst arra, hogy a biztos megélhetés, nyugalmas élet, ígéretek jövő helyett inkább az ismeretlent válassza, és kalandot keresve eljusson egész Alaszkáig? A civilizáció árnyoldalai, vagy a szülői szeretet rossz értelmezése?

3. Öröm

Igék

- Jn 2,1–12: A bulizók mámora és a szülők büszkesége
- Jn 3,29: Keresztelő János – a barát – öröme
- Jn 15,9–11: Jézus öröme bennünk
- Jn 16,16–23: Az elvethetetlen, teljes öröm

Gondolatkör

Múló hangulattól az örök örömig. Vannak életerzések, amelyeket nagyon szeretünk. Az öröm mindannyiunk számára fontos, a boldogság az elérni vágyott kincsek egyike.

Ráhangelődés

Három módon:

1. Keressük meg az öröm, örömteli szavak lehetséges szinonimáit (ujjong, lelkesedik, örvendezik, boldog, jókedvű, áldott, elégedett, gondtalan, mámoros...). Írjuk fel ezeket egy nagy lap tetejére, és magazinokból keressünk hozzájuk fotókat. Próbáljuk úgy irányítani a feladat megoldását, hogy lehetőség szerint minden korosztályról szóljunk.
2. Melyek azok az események és helyzetek, amelyeket nagyon szeretsz, vagy amelyek nagyon emlékeztetnek számodra?
3. Jellemezd a korosztályok, ill. az adott csoportokba tartozók örömét!
Akár pantomimmal is eljátszható.
  - A gyermek öröme – gondtalan; a szülők öröme – büszke; a tizenévesek öröme – felszabadult.
  - A szerelmesek öröme – mámorító; a házaspárok öröme – kiteljesedett; az idősek öröme – bölcs.
  - A sportoló öröme – sikerfüggő; a szenvedélybeteg öröme – átmeneti és becsapott; a tanuló öröme – teljesítményorientált; a Jézusban hívők öröme – örök.

Beszélgetés

Ha a szórakozóhelyek hétfégi látogatottságát vizsgáljuk, fiatalok tömegével találkozunk. A felhőtlen öröm utáni vágy sokakat diszkóba, kocsmába, féktelen társaságba visz. Feledtethető egy rockkoncert, vagy egy baráti társaságban eltöltött hétvége által a hét fáradtsága, nyomasztó hangulata?

Van, aki azért sportol, táncol, versenyzik, mert a sikerélmény, az értékesség érzése, a közösségi élmény (ld. csapatjáték) vagy az egyéni győzelem feletti öröm hajtja.

Sok fiatal egyik párkapcsolatból a másikba vándorol, addig van együtt a barátjával, barátnőjével, amíg a másik nem okoz neki szomorúságot, csalódást, amíg megtalálja nála azt az örömet, amit meg akar tapasztalni. Sokat hallunk depressziós, életunt, céltalan fiatalokról, akik hétköznapi dolgoknak nem, és egyáltalán semminek sem tudnak örülni, mert valamilyen különleges dologtól várják az örömet: nagy botrány, nagy szerelem, nagy pénz, nagy jövő...

Honnan ered, miből táplálkozik az öröm? Mitől függ a tartóssága? Mi

lehet az öröm ellensége, mi teheti azt tönkre (közöny, harag, aggodás, félelem, csalódás, fájdalom, tanácstalanság)?

„A vidám szív a legjobb orvosság, a bánatos lélek pedig a csontokat is kiszáritja.” (Péld 17,22) Szeretünk viccelődni, másokat parodizálni, a „stand up comedy” műfaja egyre népszerűbb, de nem mindig tudunk mosolyogni, mert az igazi öröm a szívből származik.

A keresztyén ember öröme elvehetetlen, mert nem a mulandó dolgokban van a forrása. Az öröm a Lélek egyik gyümölcse. Jézus azért jött, hogy örömünk teljes legyen. Megváltottságunk tudata és az örök élet reménysége örömünk éltető fénye, ereje.

A beszélgetést befejezésül az alábbi módon szemléltethetjük: Vegyünk egy csillagszórót és egy „elfújhatatlan” gyertyát! Gyújtsd meg a csillagszórót! Sok ember élete ilyen. Örömük csak addig tart, míg mesterségesen gerjesztik, de hamar vége lesz, s az ember újra üresnek érzi magát. Csillogvillog, de a végén hamvas csonk marad csak...

Gyújtsd meg most az elfújhatatlan gyertyát! A keresztyének életében Isten lángot gyújt, és megelégedettséget – különleges örömet – hoz bele. Természetesen a keresztyén ember életében is lesznek nehézségek (fújj rá!), és a láng meggyengül, de újra tüzet fog, mert a Szentlélek táplálja azt! Jézus sosem hagy el, ő az el nem múló öröm garanciája.

Altémák

- Keresztyén humor
- A keresztyénység legfőbb ismérvei: öröm vagy szabálytudat?
- Jézusért élni – másokért élni: örömhírvivők az élet minden területén

Illusztrációk

Film

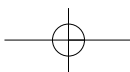
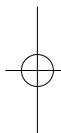
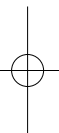
Zeffirelli: *Napfivér és Holdnővér*

A tiszta, gondtalan örömet fejezi ki Assisi Szent Ferenc élete. Ez az öröm a teljes Istenre hagyatkozásból fakad.

Film és könyv

Umberto Eco: *A rózsza neve*

A történet a XIV. század első felében játszódik. Helyszín: Észak-Itáliában egy bencés apátság. Melki Adso bencés novícius és mestere, Baskerville-i

Vilmos ferences szerzetes különleges küldetéssel érkezik a fellegekbe burkolózó hegy tetején álló apátságba, ahol az elkövetkezendő napokban érthetetlen, furcsa történetek veszik kezdetüket. Vilmos feladata az egymással szemben álló pápai és ferences küldöttségek találkozájának megszervezése. Az eseményeket megzavarja Otrantoi Adelmus, a fiatal kora ellenére máris nagy miniatúrafestőként számon tartott szerzetes érthetetlen halála. Az első halálesetet továbbiak követik. (Először Salvemeci Venantius, majd Berengár esik áldozatul a rejtélyes tettesnek). Sikerül-e Vilmosnak, az elmés ferencesnek felfednie a rejtélyt és megállítania a rettenetes gyilkost? A rejtélyes halálesetek háttérében az áll, hogy az apátságban tilos Arisztotelész *Komédia* című művét olvasni, valamint betiltanak minden nevetést előidőző tettet és gondolatot, vagyis a humort. Ezzel azonban éppen az ellenkezőjét érik el: egyre nagyobb érdeklődés támad a könyv iránt. A végén kiderül, hogy az ember nem élhet nevetés humor, nevetés nélkül. (Árkádia Kiadó, 1988.)

4. Egészség

Igék

- Jn 5,1–15: Bethesda – a magunk testi-lelki egészsége
- Jn 4,46–54: A királyi tisztviselő gyermeke – szeretteink egészsége

Gondolatkör

Mit jelent betegséggel, fogyatékkal élni? Együtt élni testi fájdalmakkal, lelki nehézségekkel. Szembesülés a gyógyíthatatlan kórral. Hogyan lehet megbékélni a sorsunkkal, tudunk-e Istenhez fordulni a bajban? Az elfogadás művészete.

Figyelünk-e eleget testi-lelki egészségünkre? Komolyan vesszük-e az orvosok, életmód-tanácsadók és az élet Ura szavait? Mindenkinek szüksége van az Orvosra.

Az egészségesek kötelessége: segítségnyújtás, lelki támogatás, ápolás, imádság.

(Kérjünk meg egy tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyülekezeti tagot, legyen ezen az alkalmon a vendégünk. Csak az alkalom végére hívjuk el. Hívjunk meg valakit a Mevisz Bárka csoportjából.)

Ráhangelődés

Helyezzünk ki az asztalra különféle tárgyakat, élelmiszereket: energiatalt, súlyzót, vitamin-pezsztáblettát, cigarettásdobozt, kenyeret, tejet, csokoládét, fáslit, mankót, almát, káposztát, Bibliát, verseskötetet, egy üveg bort, mp3-lejátszót, mozgássérült-igazolványt vagy egy saját magunk által készített táblácskát!

Kérjük meg, hogy mindenki válasszon egyet a tárgyak közül, és indokolja meg választását! Találjuk ki közösen a nap témáját!

99

Beszélgetés

A testi-lelki egészségről bizonyos előítéletek, sztereotípiák, emberek, esetleg emlékek jutnak eszünkbe. Ha az egészséget 10-es skálán mérnénk, hányast kapnánk? Próbáljuk felidézni legelesettebb állapotunkat is. Szóljunk félelmekről, fájdalmakról és szenvedésről, de meggondolatlanságról és közönyről is. Lásd: túlzott evés, ivás, dohányzás, avagy a helytelen életmód (kevés alvás, sok kóla) veszélyei. Nem a magadé vagy – tested az élő Isten temploma – ne tedd tönkre, ne roncsold! 1Kor 3,16–17 – a mértéktelenség is a Lélek gyümölcse!

Lelki fájdalmak hűtlenség, igazságtalanság, rágalom, sértődöttség, ellentétek, közöny miatt.

Mi történik, ha még vagy már nincs emberi segítség? Lehet-e valamire jó a betegség? Betegség mint az alázat, az empátia, valamint a türelem iskolája. A betegség mélységéből Istenhez kiáltó ember – a nyomorúságban imádkozó és megvilágosodott, megtért ember „mégis” öröme. A hívő ember hitvallása a betegségben: az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve (Jób 1,21).

Mit tehetünk beteg szeretteinkért, ismerőseinkért? Mit mondhatunk szenvedő, gyógyíthatatlan beteg embertársainknak? Mit ne mondjunk a súlyos betegnek? Közhelyek helyett valódi szeretetközösség: örüljete az örülől, sírjatok a síróval (Róm 12,15). Igazat mondani a Lélek erejével. A gyógyítás nem öncélú csoda: Jézus nem gyógyított meg mindenkit földi élete során, Isten nem teljesíti be minden hívő ember gyógyulásért mondott imáját, de Jézus mindenkinek váltságot szerzett, és velünk van minden nap.

Jézus a Gecsemáné kertjében és a kereszten is imádkozott – ő ismeri a megkísértettség és a gyötrelem keserűségét. Halála előtt borzalmas kínokat állt ki. Mivel szenvedett, ismeri fájdalmainkat, szenvedésünket. Átélt a

veszteség és gyász óráit, átélte, hogy milyen az, ha valakinek meghal a barátja. Tudja, mit jelent a hátramaradottak helyében lenni (Jn 11 – Lázár feltámasztásának története).

Beszéljünk olyanokról, akik testi fogyatékoságuk ellenére is teljes életet élnek, sőt munkabírásuk, hitük, életkedvük megszegyeníti egészséges társaikért! Még élnek hadirokkant idősek, akik aktívak és magas koruk ellenére sem életuntak, hanem hálásan élik napjaikat közöttünk.

Egyezzünk meg az ifisekkel, hogy az elöttünk álló héten mindannyian felkeresünk valakit – legyen idős, beteg, magányos –, akinek jól esne a látogatásunk. Menjünk el közösen az idősek otthonába, készítsünk igés lapokat, süteményt, vagy menjünk el kertet gondozni!

Altémák

- A gasztronómia titkai: a jó lelki táplálék és a lelki egészség összefüggései.
- Jézus betegségeinket hordozta – fájdalmak férfai, betegség ismerője (Ézs 53).
- Betegség: büntetés, determináltság vagy Isten akarata?
- Bevezetés a vigasztalás, lelkipozítás nehéz és fontos feladatkörébe.
- TTT avagy természetgyógyászat, tetoválás, testékszer.
- Ártó konfliktusok, mérgező múlt.
- Gyógyítás mai útjai – modern orvoslás és gyógyító szekták. Mai csodák?
- Keresztények és az orvoslás kapcsolata – bioetikai kérdések.
- Healing of Memories – gyógyító emlékezés.
- Lelki egészség és a szentséggel való élés.

Illusztrációk

Könyv

Fürödni a jóban. Egy rákos beteg vallomásai – Varga Gyuláné életének utolsó fejezetei

Film

- *Ébredj egészségre* – a ZMC *Ébredés* című sorozata Trilógia 3. – Gottfried Teréz bemutatása (ZMC)
- *Családi orvos* – ZMC
- Nick Vujicic: *Élet végtagok nélkül* (megdöbbentő riport egy végtagok nélkül élő emberről: hitéről, reményéről, optimizmusáról)

- Részlet a *Teréz anya* című filmből, amikor a pogány templomból kialakított kórházba beszalad egy felháborodott hindu, és ráébred, hogy se nővéreik, se anyáik nem tudnák ezt a küldetést teljesíteni.
- *Patch Adams* (főszereplő: Robin Williams)
A kórház csendes, steril, komor falai közé hirtelen az ajtón egy hatalmas cipőjű bohóc ront be óriási vörös orral, és végiglépdél a folyosón... Betegek vigyázat, a nevetés ragályos! Ez a doktor nem úgy néz, tesz vagy gondolkodik, mint azok a dokik, akiket eddig ismertél. Mert Patch szerint a humor a legjobb gyógyszer, és hajlandó szinte mindent megtenni, hogy megnevetesse betegeit – még akkor is, ha ezzel a karrierjét kockáztatja. Az igaz történet alapján készült Patch Adams című film a páratlan humort egy felemelő történettel kombinálja. (Ezt a filmet az öröm és egészség témában is be lehet mutatni.)

5. Ismeret, tudás, igazság

Igék

- Jn 3,1–21: Nikodémus Jézusnál
- Jn 5,31–47: Az Írás Jézusról tanúskodik
- Jn 16,7–11: Jézus az igazságról, Lélekről és bűnről
- Jn 18,28–40: Jézus Pilátus előtt

Gondolatkör

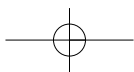
A mikrokozmosztól a makrokozmoszig mindent fel akarunk térképezni. De vajon mennyire közelíthetjük meg a teljes igazságot? A szubjektív, az objektív és a relatív igazság.

Az elégséges sosem elégséges! Egész életünkön át tanulunk, de nem az iskolának, szüleinknek, hanem önmagunk és egymás hasznára. Nagy vizsga lesz az ítélet napján. Ki a bölcs és igaz ember a Szentírás szerint? Jézus mondja: „*Én vagyok az igazság.*” (Jn 14,6)

Ráhangelődés

Játsszátok el az alábbi jeleneteket, s közben keressetek választ arra, milyennek látszik kívülről a makacs, az akadémikuskodó, és az igazságkereső ember. Például:

Úgy érzitek, hogy egy tanár igazságtalanul megbánt benneteket.

Egy hivatalban nem intézik el megfelelően az ügyeket, illetve félretájékoztatnak.

A nyilvánvalóan hibás árut nem akarják visszacserélni az üzletben.

A pénztárnál észreveszed, hogy az előtted lévő vevőt be akarják csapni, és ő ezt nem látja (vagy nem mer szólani).

Autóvezetési tanfolyamra iratkozol be, s a vizsgák előtt egy ismerőstől azt hallod, hogy az eredményes vizsga legbiztosabb módja az, ha pénzt adsz, lefizeted a vizsgáztatót.

Osztálytársak vitája: teremtés kontra evolúció.

A barátoddal megnéztetek egy filmet, és másként emlékeztek egy fontos jelenetre. Kie az utolsó szó?

Beszélgetés

A tanulás hasznos, szükséges és jó, akkor is, ha tizenévesen sokan úgy gondolják: nem sikk, túl fárasztó, értelmetlen és fölösleges. Önmagunk hasznára – az életnek – tanulunk és nem az iskolának, ezért nem elég az elégséges! Törekedj többre, a teljesre, hogy elérhesd a célt!

Az igazságkeresés áthatja az életünket. Mi mindenre vagy kíváncsi? Pl.: Mióta világ a világ? Honnan származtunk? Van-e élet a Földön kívül? Igaz-e a Biblia? Nikodémus Jézust kérdezte az élet fontos dolgai felől. Te honnan szerzed be a kívánt ismereteket? Ismerd meg magadat Jézus segítségével, fogadd el az ő követelményrendszerét. Ha nem tartjuk igaznak Jézus szavait bűnről, Lélekről, igazságról, bűnnel terhelt, hazugsággal körülvett és félrevezetett emberek maradunk, akik a végén megbuknak.

Nem elég csak nagyjából hinni, tanulni is kell Isten dolgait – nem csak a jó pap tanul holtig.

A sok megszerzett ismeret sem tehet minket minden helyzetre felkészültté, nem mindegy, hogy csak a fejünk vagy a szívünk is bölcs! A Szentírás normáját alapul véve az okos ember nem feltétlenül igaz ember. Az a bölcs, aki Istent féli, az az igaz, aki alázattal fogadja el az Úr hatalmát és istenségét, az emberre vonatkozó igényét. Az orosházi és a fásori evangélikus gimnázium jelmondata: „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme.” (Péld 9,10)

Altémák

- A fakultatív hittanoktatás hátrányai – az igazság megismerése megakadályozható. Ki mondja meg, mi az igaz?
- Ismeretek nélküli, rajongó kereszténység.

- A tudomány és a teológia viszonya – a hit és az ismeret egymásrautaltsága
- Felülírható-e Isten ígéje? Korszerű helyett időszerű Szentírás.
- Igazmondás, féligazság, csúsztatás, hazugság.
- Igaz-e a lelkiismeret szava?
- Politika, diplomácia.

Illusztrációk

Film

Pokoli lecke. Kizárólag csak felnőtteknek! Főszereplők: Robert de Niro, Brad Pitt, Dustin Hoffmann, Kevin Bacon.

Négy New York-i srác egyik csínytevése majdnem egy ember halálát okozza. A javítóintézetben szörnyű kegyetlen büntetés vár rájuk: őreik nap mint nap megalázzák, kínozzák, sőt megerőszakolják a fiúkat, így a gyermekkoruk számukra egy csapásra vége szakad. Évek múlva találkoznak újra a régi barátok, akikben felnőttként is ott él a harag, keserűség és félelem mindazzal szemben, amit az intézetben átéltek. A találkozás oka kettenük bírósági tárgyalása, mivel felismerték és megölték egykori kínzóik vezetőjét. A barátok komoly dilemmába kerülnek: hogyan menthetik meg társaikat és boszszulhatják meg az ellenük elkövetett szörnyűségeket, anélkül, hogy ők is szörnyeteggé válnának. Az igazságkeresés és igazságszolgáltatás árnyoldalai. Az igazmondás szüksége és felelőssége – emberként, sértettként, lelkészként.

A tolmács. Rendezte: Sydney Pollack. Főszereplők: Nicole Kidman, Sean Penn.

Silvia Broome a szavak embere. Az afrikai születésű tolmácsnő az ENSZ-nek dolgozik, és véletlenül fültanúja lesz egy halálos beszélgetésnek: valakik merényletet terveznek egy afrikai államfő ellen, aki beszédet készül tartani az ENSZ-gyűlésén. Silvia rájön, hogy ő maga is a merénylők célpontja lett, és kétségbeesetten próbálja megakadályozni az összeesküvést, de ez csak akkor sikerülhet, ha időben talál valakit, aki hisz is neki.

Tobin Keller a tettek embere. Szövetségi ügynök, akit a tolmácsnő védelmére rendeltek ki, de azt gyanítja, hogy Silvia nem mondja el a teljes igazságot. Silvia és Tobin természetüknél fogva különböző oldalról látják a világot: a tolmács a szavak erejében és szentségében hisz; a titkos ügynök viszont az emberek viselkedésben olvas, függetlenül attól, hogy mit mondanak.

*Könyv*Sütő András: *Egy lócsiszár virágvasárnapja*

6. Közösség

104

Igék

- Jn 4: Jézus és a samáriai asszony
- Jn 15,1–8.18–27: Jézus és tanítványai

Gondolatkör

Az embernek nem jó egyedül lenni, ezért ad Isten társat, s közösségbe helyez. Tizenévesen különösen is fontos valakihez, valakikhez tartozni. A közösségben erő rejlik. (Sok lúd disznót győz.) A közösséget normák, szabályok, viselkedési formák határozzák meg. Ezért a közösségből ki lehet kerülni vagy emiatt oda be sem lehet jutni. Az elemi szükséglettől gyors út visz az egyén személyiségének feladásáig. Minden közösségre rányomja bélyegét a vezető személyisége. Az egyház Jézus tág ölelésű, személyválogatás nélküli szeretete miatt lehet a megbocsátásból élők közössége. Jézus közösséget vállalt velünk, emberekkel, testében lebontotta az elválasztó falat Isten és ember, valamint ember és ember között.

Ráhangelődés

„Fogadj be!” – játék

Az ifisek (minimum 4-5 fő) kört alkotnak, egymás kezét fogva. Egy vállalkozó kedvű játékos kimegy a teremből, amíg a többiek megállapodnak abban, hogy egyetlen embernél „nyflik” a közösség, amennyiben megtalálja őt a most kint lévő játékos, akkor az beengedi a körbe. A kijelölt „kapunak” mindenféle grimasz és hang nélkül, egyszerűen bizalmat ébresztően kell néznie, hogy a szeme hívogató, bátorító legyen. A többieknek pedig épp ellenkezőleg: csupán a tekintetükkel (!) taszítaniuk kell majd a játékost. A csendes megbeszélés után visszahívjuk a játékost, és megkérjük, hogy körbejárva (kívülről) a többiek alkotta körön, az arcokat figyelve, próbáljon „ajtót” találni ebbe az egyébként zárt körbe. Ha a játékos úgy érzi, hogy valakinek a tekintetében nyitottságot észlelt, szó nélkül odalép, és megpróbál belépni mellé a körbe. Ha eltalálta a „kapuembert”, akkor az csendben beengedi, ha nem, akkor szorosan tartva a kezeket a további próbálkozásig „kizárják” a játékost.

Beszélgetés

Miért akarunk valamilyen közössége bekerülni? Milyen közösségre vágytok? „Haverok, buli, Fanta...” Mit ad és közvetít egy közösség? Jó másokhoz hasonlítani, mert így az egymáshoz tartozás érzése is fokozottabb. Feladod-e a saját személyiségedet, elveidet, ha az a közösség úgy kívánja? Uniformizálódás. Meddig lehet valaki egy közösség tagja? Miért kerül valaki a körön kívülre? (Monte Carlóban a Károly-hegyre, a kaszinó elé hétköznapi autó nem hajthat be csak Ferrari, Rolls-Roys, Mercedes.)

A samáriai asszony életvitele miatt kizárta magát faluja közösségéből, Jézus azonban vele is szóba állt. A nő később közössége hitvallója lett. A tanítványok számára Jézus komoly elvárásokat fogalmaz meg: megtisztulás, benne való megmaradás, a szeretet parancsa. Ugyanakkor ígéreteket és a jövőre való felkészítést kapnak. A Jézussal való közösség tiszta, nem tartogat váratlan fordulatokat, kiszámítható, megbízható. Csalódásmentes övezet... Az egyház a megigazitott bűnösök közössége, nem a tökéleteseké, hanem a tökéletességre igyekvőké. Nem homogén és lezárt csoport, hanem befogadó, elfogadó, szeretetet adó és Isten szeretetétől függő közösség.

Altémák

- Mit jelent a kirekesztettség, kitaszítottság?
- Szegregáció, integráció

Illusztrációk

Film

Ébredj közösségre! – A ZMC *Ébredés* című sorozata

Könyv és film

William Golding: *A legyek ura* (Baalzebub)

Mi történik egy lakatlan szigeten egy magára hagyott gyermekszereggel? Egykor Isten áldását kérték a kadétiskola növendékei, és Shakespeare-t olvastak. „Nem vagyunk mi vademberek, angolok vagyunk” – hangzik el egy gyermekszájából. A gyermekek eleinte megpróbálnak valamiféle demokratikus rendet tartani: akinél a kagyló, az szólhat. A megpróbáltatások, az éhség, a magáramaradottság azonban hamarosan kikezdi a józan s egyben játékos gyermeki gondolkodást. A rend felbomlik, s a fiúk két táborra szakadnak. Természetesen az a csapat népszerűbb, amelyikben nem kell sem-

milyen szabálynak megfelelni. A másik csapat parancsnoka, Ralph félelemmel tapasztalja, hogy már csak néhányan maradtak a fékezhetőbb gyermekek közül. A két tábor között végelethetetlen küzdelem kezdődik, s a gyerekek eljutnak a gyilkosságig is.

7. Hűség

Ige

- Hóseás 3

Gondolatkör

Az elkötelezettség és intimitás testi-lelki vetületei. Kínos, fontos, mindig aktuális téma. Kulcsszavak: megbízhatóság, meggondolatlanság, önzés, kétértelműség, őszinteség, egyenesség, becsapás, kitartás, döntés, tisztaság, tisztelet, alkalmazkodás, gyűrű, eskü.

A cél megláttatni, hogy érdemes várni, nem kell a házasság előtt mindent kipróbálni. A lelki egység megtalálása lényegesebb a testi összhangnál. Isten teljes örömet akar adni, s ez életünknek erre a területére is igaz.

Ráhangelődés

1. Vetítsünk részleteket a ZMC *Az anyaméh gyümölcse* című sorozat 2. részéből (Gyümölcsfavirágzás). Párválasztás, jegyesség, esküvő témakör (teljes hossz 50 perc).
2. Próbáljuk meg értelmezni Bartók Béla *Leánynéző* című kórusművének szövegét (esetleg felvételtől meg is lehet hallgatni).
 „Ne nézz a lányka táncos lábára” – Nézzünk, látunk, a külső megjelenés is fontos!
 „Ne hajolj az ő mézes szavára” – Beszélgessünk, de ne felületesen és hiszékenyen.
 „Figyelemmel légy indulatára” – Milyen motívumai vannak, amikor bármit tervez?
 „Tanulj szert tenni szíve titkára” – Ismerd meg a személyiség mélyét, értékrendje központját!
3. Nézzünk meg egy-két videoklipet, a youtube-on, amit valaki a csoportból ajánl. Beszéljük meg, milyennek tartjuk az előadók öltözetét, mozgását!

Beszélgetés

A változatosság gyönyörködtet – ez a párkapcsolatban is elv? Önzés vagy boldogságvágy? Ki lehet a megfelelő társ? Mit vársz el, mit tudsz nyújtani? Mit képvisel számodra a hűség: örök értéket vagy maradi gondolkodást?

Az „igazi” kiválasztása érdekében a fiatalok felnőttként már nagyon sok „együtt járáson” vannak túl. A szexet talán már többen is kipróbálták, meg-gondolatlanságból, kíváncsiságból, mert úgy gondolták, ettől válnak felnőtte, szabaddá, önállóvá, itt találják meg a boldogságot, az elfogadottságot, az értékesség érzetét. Azonban túl sok a jövőre kiható káros és visszafordíthatatlan testi-lelki következmény.

Kincskeresés, gyöngyhalászat a dolgunk. Van, aki társát „drágámnak” szólítja. Mit szólnál, ha szüleid döntenék el, ki lehet a házastársad? Vannak kincsek, amelyeket már most is birtoklunk. Gondoljuk végig, mit jelent a kincsek őrzése és az értékes tárgyak különleges alkalmakkor való használata. A testünk, a szívünk sokkal értékesebb, mint egy tárgy, vigyáznunk kell arra, hogyan bánunk vele, kinek adjuk. Kincset vagy szemetet keresünk a szerelemben? A szemét az utcán szanaszét hever, bárki hozzájuthat. A kincs után kitartóan kell kutatni, türelemmel várni, míg ráakadunk. Ha értékes számunkra a leendő társunk, ne lopjuk meg azzal, hogy szétosztjuk másnak, ami csak az övé. Ha értékes a társunk, bánjunk vele ennek megfelelően, és ne úgy, mint egy eszközzel, amely vágyaink kielégítését szolgálja.

A „paráználkodni” szó régies kifejezés, kevesen használják, nehezen érthető. Valószínű, hogy a prostitúcióval azonosítják. Inkább hűtlenkedésnek kellene fordítani. A zsidó nép sokszor paráználkodott más istenekkel, ez azt jelentette, hűtlenek lettek az Úrhoz, megcsalták mással.

Isten nem akar megfosztani bennünket semmi jótól, hanem meg akar óvni a csalódástól, fájdalomtól és az eltört kapcsolatokból eredő sebektől, mindattól a rossztól, ami egy helytelen, felelőtlen döntésből következik.

Hóseás a méltatlan társ mellett is hűségesen kitartott...

Altémák

- A túlzott önátadástól a teljes bizalmatlanságig.
- A válás bűn vagy szükséges megoldás a bajban?
- Megbocsátás és újrakezdés.
- A nyitott házasság, elkötelezetlen kapcsolat előnye, hátránya...
- Amit másként tennék, mint a barátaim, szüleim.

- Szexuális vágykeltés a médiában.
- Új együttélési formák?

Illusztrációk

Könyvek

- Dr. Henry Cloud: *Randikalauz*
- Gary Chapman: *Kamaszokra hangolva – a tinédzserek öt szeretetnyelve*
- Mike Mason: *A házasság misztériuma*

108

Film és könyv

Nicholas Sparks: *Szerelmünk lapjai*

A mű a végtelen szerelem szívszorítóan gyengéd története. 1946-ban, Észak-Carolinában kezdődik. Noah Calhoun ekkor tér vissza a második világháborúból. A harmincegy éves férfi, miközben megpróbálja ültetvényét újra felvirágoztatni, folyton egy gyönyörű lányra gondol, akivel tizenégy évvel korábban találkozott, és akit eddig mindenkinél jobban szeretett. A lány gazdag szülei ellenezték kapcsolatukat, így útjuk elvált egymástól. Allei már feladta művészi ambícióit, gazdag, neves fiatal ügyvéd boldog menyasszonya, de egy nap véletlenül a kezébe akad a Noahról szóló újsághír. Feltámadó érzései kényszerétől hajtva úgy érzi, még egyszer utoljára találkoznia kell a férfival. Titokban leutazik hozzá, és ez a találkozás sorsforduló mindkettejük számára: egy átbeszélgetett nap és egy szenvedélyes éjszaka ráébreszti őket, hogy szerelmük nem múlt el, s immár felnőtt fejjel is úgy szeretik egymást, mint hajdanán. Hogy határoz a nehéz döntés elé kerülő Allie? Melyik férfit, melyik életformát s értékrendet választja. Mit tartogat Allie és a választottja számára a jövő?

A történetet évtizedekkel később egy nyugdíjasházban olvassa fel egy idős úr egy Alzheimer-kórban szenvedő asszonynak...

8. Biztonság

Ige

- Jn 10,11–18.27–29: Jézus, a jó pásztor

Gondolatkör

Közbiztonság, létbiztonság, biztos jövő, boldog reménység. Biztonság és bizalom egymásrautaltsága.

109

Ráhangelődés

1. Olvassuk el közösen Szentmihályi Szabó Péter *Mit szeretnénk?* és Ernesto Cardenal 5. *zsoltár* című versét!
2. Mutassunk képeket veszélyes helyzetekről, extrém sportokról, tüntetésekről, kismamizett, menekülttáborokban élő emberekről, kordonnal elzárt közteterekről, átláthatatlan kerítésű házakról! Mutassunk képet egy kismamáról, kisgyermekről édesanyja ölében, két egymásba fonódott kezet, betegyán imádkozó embert!
3. „Nem próbálnám ki / Nem vennék rajta részt, mert veszélyesnek tartom...” Folytassa mindenki a mondatot. (Megismerhetjük egymás félelmeit és elképzeléseit a biztonságosról.)

Beszélgetés

Az állandóság, a megbízhatóság, a kiszámíthatóság, a tervezhetőség életünk fontos alkotóeleme. Legyen szó háztartási eszközökről, járművekről, használatuk során a legfontosabb a biztonság. A felelősségteljes gondolkodáshoz hozzátartozik a munkavédelem, életvédelem. Biztonságban akarjuk tudni egészségünket, vagyonunkat, szeretteinket, hazánkat.

A jó Pásztor személyes hatalmát, a Vigasztaló jelenlétét ígéri nekünk. Mindre kiterjed az ő védelme? Ne kísérsd az Urat, a te Istenedet! Az életünkkel nem játszhatunk orosz rulettet... Mit jelent biztonságban tudni magunkat Jézus közelében? Voltak hitvalló keresztények, misszionáriusok is, akiket megöltek. A keresztény ember nemcsak testét, értelmét, hanem teljes valóját, Istennel való kapcsolatát is félti. A jó Pásztor hatalma a kiszámíthatatlan gonosz és a bűn ellenére is valóságos és töretlen az életünkben. „Atyám, két kezdedben, csak ott lakhatom, biztonságot csak tőled kapok.” (ÚÉ 113)

Altémák

- Üdvbizonyosság
- Mártírok sorsa és bizonyágtétele
- Gazdasági és politikai biztonság
- Fegyverkezés kontra jóléti intézkedések
- Hitvédelem – apológia

110

Illusztráció*Film*

Tűzben edzett férfi (főszereplő: Denzel Washington)

Mexikón gyerekrablási hullám söpör végig, és a vagyonosabb állampolgárok, főleg a családosok körében egyre nő a pánik. Egy alkalommal hat nap leforgása alatt huszonnégy emberrablás történik, és ez sokukat arra készíti, hogy gyermekeik mellé testőröket fogadjanak fel. Ebbe a világba érkezik meg John Creasy, a kiegészített, valamikori CIA-ügynök és bérgyilkos, aki már lemondott az életről. Egyáltalán nem érdekli az őrző-védő munka, különösen, ha egy kiskorúra kell felügyelnie. Creasy nehezen tolerálja a koraérett gyereket, s vele a személyét és életét firtató kényelmetlen kérdéseket, amelyekkel Pita állandóan zaklatja. De a férfiről lassan lemállik az áthatolhatatlannak látszó védőburok – ellenállása megtörik, és megnyílik a kislány előtt. Creasy újonnan megtalált életcélja semmivé foszlik, amikor Pitát elrabolják. Annak ellenére, hogy az üldözés közben halálos sebet kap, Creasy mégiscsak „tűzben edzett férfi”, és megfogadja, hogy bosszút áll. Megrázó, véres, igaz történet.

9. Bizonyosság, hit**Igék**

- Jn 20,1–10: János és Péter az üres sírnál
- Jn 20,11–18: A magdalai Mária és a Feltámadott találkozása
- Jn 20,24–29: Tamás és Jézus

Gondolatkör

Hiszem, ha látom? Mi kell a bizonyossághoz? Miért jó annak, aki hisz? Jézus mondja: „*Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek.*” (Jn 20,29)

A Szentlélek ébreszt hitet – ahol és amikor Istennek tetszik – azokban, akik hallják az evangéliumot (CA V).

Ráhangelődés

1. Játsszunk bizalomjátékokat!

2. „A nem látható dolgok léteéről...” – játék

Két sorban, párosával és egymásnak háttal ülnek az ifisek (minimum 4-6 fő). Az egyik sor, vagyis a párok egyik tagja kap egy-egy lapot, amelyen egyszerű rajz látható. A másik sor, vagyis a párok másik fele is kap egy-egy üres lapot és ceruzát. A feladat az, hogy a pár „látó” tagjának el kell magyaráznia a nála lévő rajzot, úgy, hogy a másik, a „nem látó” megértse, miről van szó, és ha lehet, pont olyan rajzot készítsen az elbeszélés-útmutatás segítségével. Érdekes, sokszor vicces eredmények születnek. Jó alkalom a másokkal való összefogás, együttműködés gyakorlására, az egymásra hagyatkozásra s a témát illető dolgokról való beszélgetésre.

Beszélgetés

Látni – megtapasztalni – elmondani – elfogadni – hinni. János evangéliumában olvashatjuk: „*amit tudunk, azt szóljuk, és amit láttunk, arról teszünk bizonyosságot, de nem fogadjátok el a mi bizonyágtételünket*” (3,11). János szemtanúként és tanítványként vall Jézusról, mégsem fogadja el mindenki a bizonyágtételét. Mi ennek az oka? Az adó vagy az adóvevő problémája? Ő nem tudja jól elmondani, vagy a hallgatók nem képesek megérteni?

A nem hívó emberek sokszor csodálattal, sőt irigykedve szólnak a hitben élő ismerőseikről, ugyanakkor vágyakozva vagy sajnálattal említik, hogy ők nem képesek erre. Ha jó dolog hinni, miért nem törekszik erre minden ember? Senki nem születik Istenbe vetett hittel. Nyomon követhető-e a hit bennünk való kialakulásának folyamata? Kin vagy min múlik a hitre jutás? Mi szükséges ahhoz, hogy igaznak tartsuk Isten ígését? János, a magdalai Mária, Tamás és Péter – behelyettesíthető személyiségek: a szeretett tanítvány, a meggyógyított életű asszony, a kételkedő, a nagy szavak és elhatározások embere, a szavak és jelek mozaikját összerakó, vizsgáztatásra szoruló, a Feltámadott bizonyítására vágyó, az új elhívás és megbocsátás erejére váró ember.

Altémák

- Hiszékenység kontra bizalom
- Mi az, ami az üdvösséghez szükséges?
- Felesleges koloncok a kereszténység nyakán...
- Tényleg mindegy, miben hiszünk? A hit és a hit „tárgya” – elképesztő vallási megnyilvánulások.

112

Illusztrációk*Könyv*

- O. Hallesby: *Hogyan lettem hívő keresztyén?*
- Gottfried Voigt: *Bevezetés az egyház tanításába*

Film

Dogma (főszereplők: Matt Damon, Ben Affleck)

A mennyből kitiltott két angyal, Loki és Bartleby talál egy kiskaput, hogy visszajuthasson az égbe, csak hogy ennek az a kellemetlen mellékhatása, hogy az emberiség kipusztul. Két botcsinálta próféta, Jay és Néma Bob, a szép Bethany – aki mindeddig nem is sejtette, hogy Jézus oldalági leszár-mazottja – és Rufus, a titokzatos 13. apostol összefog, hogy megakadályozza a két holdkóros angyal tervét, és megőrizze Isten művét.

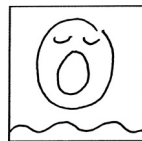
Kevin Smith, a neves amerikai független filmes rendező – saját bevallása szerint mélyen hívő katolikus – ebben a formabontó, nagy port kavart filmszatórájában belülről, gátlástalanul csipkelődve veszi szemügyre a szerinte megkövült felekezeteket és kiürült intézményeket, s arra sarkallja őket: tisztán és élettel telve kövessék hitüket.

Eric Till: *Luther*

II. Levegővétel

Reformáció – karácsony

Erőgyűjtés. Mi adhat erőt a kincs megszerzéséhez? Mi vagy ki által erősödhetünk meg?

113

10. Ige, Isten törvénye és evangéliuma

Ige

- 1Tim 1,3–11: Óvás a hamis tanítóktól

Gondolatkör

Minden tettünk előfeltétele a benső erő, energia. Gyengén, betegen nem tudunk teljesíteni. Isten igéje „teljes értékű” lelki táplálék: tanácsol, utat mutat, megerősít, bátorít, vigasztal, reménnyel tölt el, megtisztít és életet ad. Másra nincs szükség az örök élethez, sem a helyes életvezetéshez. Erő rejlik benne, igaz és az igazságot munkálja. A fiatal Timóteus tanítást kap Páltól, hogy ne a másik emberen tájékozódjon, hanem az ige vezetésére figyeljen. Az ige tartalmazza Isten üdvözítő tervét, és a szeretetet munkálja bennünk. Nemcsak az evangélium, a törvény is jó, sőt erőt, biztonságot ad!

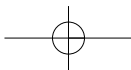
Ráhangelődés

1. „Fele sem igaz” – játék

Bemelegítő játék a régi tévés vetélkedő mintájára. Fogalmazzunk meg néhány bibliai igazságra utaló kérdést, és a helyes válasz mellé gyártsunk két hamisat is. Jelöljünk ki három ifist, akiknek az lesz a feladatuk, hogy megvédjék a „saját”, vagyis a rájuk kiosztott álláspontot. A többiek kérdeznek, megpróbálják megfejtetni az igazságot. A játék célja, hogy a válaszadók „megtévesztően” hitelesen adják elő a maguk „igazát”, míg a kérdezők arra törekednek, hogy kiszűrjék a hamisat az igazból. (Inkább nagyobb ifinél alkalmazható a klasszikus csapatjáték-felállítás.)

Kisebb csoportban egy bibliai igazságokkal kapcsolatos kvízzjátékot játszhatunk „Találd meg a kakukktójást!” címmel.

Levegővétel

2. Hallgassunk meg egy sportolóval vagy művésszel készült interjút, vagy olvassunk fel részletet egy sikeres emberrel készült interjúból! Figyeljük meg, minek köszönheti győzelmét, sikerét.
3. Illusztráció. Két ifis készüljön fel előre egy kisebb jelenettel. A címe: Spagetti.
Készítsünk hét táblát, mindegyik táblára írjuk fel a hét egyik napjának a nevét. A fiatalok közül valaki üljön le egy tál spagetti mellé, és tegyen úgy, mint aki éppen beletekint az előtte levő tálba. Ha elmondta az aznapi megjegyzését, a társa mutassa fel a következő nap tábláját.
Hétfő: De jó, hogy ma spagetti van ebédre, ez a kedvencem!
Kedd: Spagetti. Tegnapról maradt. Nem baj, ezt bármikor megeszem.
Szerda: Spagetti? Kissé unalmas, de legalább nem spenót...
Csütörtök: Csak nem spagetti van ebédre? Igaz, hogy a kedvencem, de már kezd egyhangú lenni...
Péntek: Jaj, ne! Ha még egy villányit kell ennem belőle, spagettiallergiát kapok.
Szombat: Ugye ez csak vicc? Rá sem bírok nézni!
Vasárnap: Ki ne mondd, mi van benne! Már a szótól is rosszul leszek.

Beszélgetés

Sokszor halljuk mostanában egy-egy nem szellemi jellegű kihívással kapcsolatban, hogy elsősorban „fejben” kell felkészültnek lenni. Sok sportolóról derül ki, hogy mentálisan nem elég erős, ezért a meccsek nagy pillanataiban nem tud kitartani vagy fordítani. Magyarországon megnőtt a szenvedélybetegek száma. Mi okozza a lelki labilitást? Hogyan lehet az élet kihívásait végig bírni, mi ad erőt? Honnan várunk segítséget? Lelkileg is fontos fittnek lenni. Isten ígéje nélkülözhetetlen táplálék. Hogyan tekintesz Isten ígéjére, amely lelkileg erősíthet? Kenyér vagy vitairat? A hitvalló, hiteles keresztény emberek bemutatásánál érdekesebbek, izgalmasabbak és látványosabbak a kétséget ébresztő könyvek, filmek. Ezek a bizalmatlanságot erősítik az ígét nem ismerőkben. Mivel kétségbe vonják az egyház szavahihetőségét, megnehezítik a keresők Istenre találását. Isten ígéje viszont a hitből fakadó szeretetet munkálja. Kereszténységünk lényege nem a mindentudás, hanem a szeretet által munkálkodó hit.

Altémák

- Megunható lelki kenyér?
- Miért és hogyan olvassuk a Bibliát?
- Lelki életünk, gyakorlatunk – imádságos könyvek, áhítatos könyvek, keresztény irodalom.

Illusztráció

Könyv és film

Dan Brown: *Da Vinci-kód*

A Da Vinci-kód rendkívül fantáziadúsan vegyíti a vallás-, a kultúr- és a művészettörténet tényeit és rejtélyeit a fikcióval. Valódi színhelyeken, valódi dokumentumokra, valódi szervezetekre hivatkozva ad elő egy fantasztikus összeesküvés-elméletet, beleépítve egy felpörgetett krimibe, amelyben a szerzői képzelet egyszerre több szálat gabalyít össze, és minden egyes titok megfejtése egy újabb titkot hoz napvilágra, amely újabb lendületet adva a történetnek, viszi tovább az izgalmas nyomozást. A regény tisztázatlannak vélt mozzanatokot feszeget: Krisztus és Mária Magdolna házasságát, Jézus vérvonalát, a katolikus egyház konzervatív szervezetét (Opus Dei), titkos dokumentumok rejtélyét, a Grál legendáját. A történelmi tényt és szerzői fikciót bonyolult logikával építi a fantázia játékába, amelyben évezredek titkát fejt fel a harvardi szimbolikaprofesszor és a párizsi rendőrség kódfejtő szakembere. A filmes szakma nem lelkesedett érte, a nézők között a téma nagy szenzációt keltett.

11. Megbocsátás

Ige

- Jn 8,1–11: Jézus és a házasságtörő asszony

Gondolatkör

Csak akkor tudunk feladatunkra figyelni, ha más nem köti le az erőnket. A rendezetlen múlt, rendezetlen kapcsolatok erőt vonnak el tőlünk. Olyanok, mint a hatalmas koloncok. Ha átéljük a megbocsátást, megkönnyebbülünk. A megbocsátás megértését segítő szavak: feloldozás, elengedés. A bűn felis-

merése és tudata után következik a bűnbánat és a gyónás. Ez utóbbiak szükségesegek a megbocsátás átéléséhez.

Ráhangelődés

Mutassuk meg a képeket a tékozló fiú hazatéréséről. Beszéljük meg, milyennek látjuk az apa és a fiú mozdulatait, testtartásukat.

📁 A tékozló fiú képsorozata (*tekozlo 1-8.tif*)

Kurt Kallensee: *Die Liebe des Vaters*. Evangelische Verlagsanstalt, Berlin, 1960.

116

Beszélgetés

Mivel lehet téged kihozni a sodrodból? Milyen megfogalmazásokat, tetteket tartasz tapintatlannak, sértőnek, bántónak? Próbáljon mindenki visszaemlékezni olyan esetekre, amikor ő vétkezett valaki ellen, és amikor ellene vétettek. Mit mondasz, és hogyan érzed magad ilyen szituációkban? Sikerült-e megbeszélni, tisztázni a helyzeteket? Mi akadályozza, illetve mi segíti a kibékülést? Hogyan változott az énképed és a másokról alkotott felfogásod az elrontott kapcsolat, a megélt bűn és bűnbocsánat következtében? Megbocsátok, de nem felejték. – Megbocsátok, és esélyt adok. Két különböző álláspont a bűn rendezésével kapcsolatosan. Jézus az utóbbira ad példát. Ő nem ítéli el az asszonyt, de ennyit mond neki: „Menj el, és többé ne vétkezz!” – Megbocsátani csak erős jellem, erős lelki alkat képes, az, aki nem a büszkeség álarca mögé rejt gyengeségét, önhittségét. A megbocsátás a keresztény ember „fegyvere”. Volt-e már arra példa, hogy bocsánatot kértél, de nem bocsátottak meg, ugyanakkor átélted Jézus megbocsátó szeretetét?

Altémák

- Hányszor kell és hányszor lehet megbocsátani?
- Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is...
- A megbocsátás és a bűn következménye
- Harag – bűn vagy jogos felháborodás?
- Halálos bűn? A Szentlélek káromlása
- Vajon mit és miért írt Jézus a porba?

Illusztrációk

Könyv

Gary Chapman: *A szeretet másik arca a harag*

Film

A Misszió (rendezte: Roland Joffé, főszereplők: Robert de Niro, Jeremy Irons) című film részlete a 34. perctől a 40. percig.

A több mint két évtizeddel ezelőtt készült alkotás egy rövid részlete különös erővel szemlélteti, mit is jelent a megbocsátás. Az 1700-as évek második felében, az Amazonas vidékén egy jezsuita misszió próbálja elérni az őslakos indiánokat. A film főszereplője egy korábban rabszolgavadászként élő férfi, aki egy dulakodás során megöli saját testvérét. A büntetésére várva a börtönben azt a lehetőséget kapja, hogy az indiánok között missziót folytató szerzetesekkel „szabad” lehet. Tulajdonképpen ezt az utat választva kénytelen szembesülni minden bűnével, hiszen a misszió éppen abban az indián faluban van, ahonnan ő már sok áldozatot szedett. Vállalja az utat, ám mindvégig magával hurcolja egy nagy hálóba kötve korábbi élete (bűne) jelképeit: páncélját és fegyvereit. A szerzetesek többször is rá akarják bírni arra, hogy a veszélyes úton ne hurcolja magával ezt a „csomagot”, ő azonban mégsem tudja elengedni. Amikor felérnek az indiánokhoz, néhány feszült pillanat erejéig kétséges, hogy korábbi halálos ellenségüknek megbocsátanak-e a bennszülöttek. Ám a következő pillanatban a nyakának szegezett indián tör, az ítélet helyett a megbocsátás mozdulatával a kötélhez siklik, és levágja a főhősről „csomagját”, amely a szakadékba zuhan, és a lent hullámozó folyóban elsüllyesd... A hatperces filmrészlet a találkozás és feloldozás katartikus jelenete, nagyszerű illusztrációja a témának.

117

12. Szentség

Ige

- Jn 6,22–59: Jézus az élet kenyere

Gondolatkör

A testi kontaktus nagyon fontos része az életünknek. Minden érintésnek nagy szerepe van, legyen az egyszerű, kedves közvetlenség vagy az önátadás

Levegővétel

intimitása. A közel jövő, emberi testbe öltözött Isten Fia földi küldetése során szelíd szemmel tekintett a bűnösre, érintésével gyógyított, átölelte, megáldotta a gyermekeket. Ma is sokan vágnak arra, hogy láthassák, érinthessék őt. Ő minket, késői tanítványokat is hív a vele való teljesebb és bensőségebb kapcsolatra. A szentségben hit által élhetjük át a személyes találkozás csodáját és éltető erejét.

Ráhangelődés

1. Igés kenyér

Egy kissé merésznek tűnő, de sokatmondó eszközzel szemléltethetjük a témát az ún. kínai szerencsesüti mintájára, illetve azok helyett. Ha van lehetőségünk erre, kis kenyérkéket süthetünk ifiseinknek. Az elkészített tésztába vékony papírcsikra írt, majd összegöngyöltetett igés lapokat tehetünk. Ha sikerül megvalósítani, a fiatalokat a frissen sült kenyér illata, a választás lehetősége, a finom kenyértészta és a benne rejlő, életet tápláló ige várja.

A recept (kb. 12 kenyérszemlére való): 640 g fehér liszt, 380 ml víz, 4 evőkanál olívaolaj, 1 evőkanál méz, 3 kávéskanál cukor, 2 kávéskanál só, 20 g élesztő. A hozzávalókat összekeverjük, dagasztjuk, majd 1 órás kelési idő után röviden újragyúrjuk. Hüvelykujj vastagságúra nyújtjuk, majd pohár segítségével vagy pogácsaszaggatóval kis cipókat szaggatunk. Egy pici liszttel meghintjük a tetejét, és bevágjuk késsel. Kb. 200 fokos sütőben 20 percig (ízlés szerinti barnulásig) sütjük.

2. Lábmosás – egy vállalkozó kedvű vagy jól összeszokott csoport esetében alkalmazható a beszélgetést megelőzően.

Beszélgetés

A kapcsolattartás melyik formáját tartod leginkább hozzád illőnek és számra fontosnak? Chat, e-mail, telefon, levél, személyes találkozás. Melyiknek mi az előnye? Milyen jellegű kapcsolatnál fontos a személyes kontaktus?

A testi, szellemi és lelki táplálék nyomot hagy bennünk. Milyen gondolatokat és érzéseket ébreszt benned, amikor a szentségről beszélünk? Mire asszociálsz, amikor kimondjuk: Krisztus valóságos teste és vére kenyérben és borban? (Illusztrációnak elolvashatjuk Babits Mihály *Eucharistia* című versét.)

„Az Isten kenyere a mennyből száll le, és életet ad a világnak.” (Jn 6,33) Az ígénéل valóban többet ad a szentség? Hogyan lehetséges ez? Szívesen veszel részt úrvacsorai istentiszteleten? Mit jelent számodra az úrvacsorai közösség? Emlékeztetés? Csatlakozást a misztikumhoz? Mi dominál: megbocsátás, találkozás, hálaadás, a hit kiteljesedése?

Nem minden istentisztelet alkalmával éljük át, hogy rólunk van szó, viszont minden úrvacsoravétel során személyesen élhetjük meg a Krisztussal való titokzatos találkozás áldásait.

Altémák

- A páskavacsora és az úrvacsora
- Más keresztény felekezetek úrvacsora-értelmezése
- Tamás-mise
- Konfirmáció

Illusztrációk

Képzőművészeti alkotás

 Csók István: *Úrvacsora*

Könyv

Jókai Mór: *Egy az Isten*

Film

Jelek (főszereplő: Mel Gibson)

Különös események zajlanak egy álmos amerikai kisváros közelében egy farmon. Valaki hatalmas, kör alakú tisztást vág a kukoricásba. A farm tulajdonosa, a város egykori lelkipásztora szeretne nem törődni a tréfacsinálókkaal, de azok visszatérnek, és a földeken újabb és újabb gabonakörök jelennek meg. A ház lakói egyre jobban félnek; a titokzatos, kísérteties jelek pedig szaporodnak. Talán tényleg nekik van igazuk, nem Graham tiszteletesnek. Talán mégsem emberkéz műve ez az egész. A kutyák megvesznek, a friss víz megposhad, a városka lakói menekülnek, és az egyetlen férfi, aki eddig képes volt megőrizni a józan eszét, maga is kénytelen egyre komolyabban venni a körülötte zajló eseményeket. Hiszen lehet, hogy nemsokára a gyerekei életéért kell küzdenie. Csak azt nem tudja, kivel. Egy sci-fi, amelyben a víz jelenti a megmenekülést.

13. Vezetés

Ige

- Jn 14,12–32: A Pártfogó bennetek lesz, megtanít, békességet ad...

Gondolatkör

Az önállóság nem zárja ki a vezetés szükségességét. A függetlenségre vágyónak is vannak motivációi. A sodródó ember pedig könnyen más ember irányítása alá kerülhet. Jézus vezetése – hatását tekintve – egyszerre külső és belső. A Lélek a hallott ige által végzi bennünk munkáját. A bizalmatlan és saját útját kereső tizenéves nem az utasítgató, hibáit utólag kiköszörölni kívánó felnőttet, hanem a bölcs Pártfogót kaphatja élete vezetőjéül.

Ráhangelődés

„Vezető és vezetett” – játék

Bemelegítésként is alkalmazhatjuk ezt a bizonyára sokak által ismert játékot. Párokba kell rendeződni, majd megkérjük a párokat, hogy döntsék el: ki lesz a vezető és ki a vezetett (a szerepet közben majd cseréljük). Az első feladat, hogy a vezetett becsukott szemmel rá kell hogy hagyatkozzon vezetőjére, aki kézen fogja, és a rendelkezésre álló helyen útra kel a társával. Rövid idő elteltével a párok szerepet cserélhetnek. A játék következő fázisában az aktuálisan vezető nem a vezetett kezét fogja meg, hanem annak kinyújtott *tenyerét érinti mutatóujjával*, és így irányítja. Egy idő elteltével itt is lehet szerepet cserélni. Végül a harmadik fázisban a vezető a vezetett fél kinyújtott tenyeréhez *nem ér az ujjával, csak akkor, ha útjuk során irányt kell változtatni*.

Könnyebb variáns. A bekötött szemű megy elől, mögötte a vezetője. Amíg nem érinti meg a vállát, addig folyamatosan megy előre. Ha a jobb vállát érinti a vezető, jobbra fordul, ha a balt, balra, ha kezét mindkét vállára ráhelyezi, az azt jelenti: Állj! (Ez olyankor szükséges, amikor különben ütközés következne be egy másik bekötött szeművel.) Ilyenkor egészen addig áll, amíg a vezető újra el nem engedi a vállát.

Beszélgetés

Mindenkinek van motivációja, indítéka, ami cselekvésre sarkallja, normarendszere, amihez igazodik. Az önállóság témát feldolgozva megbeszéltük, kire hallgatunk, kire hagyatkozunk. Teljes függetlenség nem létezik. A belső hang, a saját érdek tizenévesen nagyobb szerepet játszik, mint a kívülről érkező tanács, ugyanakkor a társak megítélése, elvárása nagyban befolyásolja a tetteket.

Mit foglal magába a vezetés szó és a vezetés mozdulata? (Valaki elől megy, és rá kell figyelni. Nem tehetek mást?) A játék jól érzékeltette a vezetés felelősségét és a bizalom, a ráhagyatkozás nehézségeit.

Erőgyűjtésről szól sorozatunk – hogyan lehet része ennek a vezetés? Az élet milyen területén fontos, hogy legyen vezető? Egy csoport esetén is kell egy vezető, aki kézben tartja a dolgokat. Az idegenvezető utat mutat egy ismeretlen városban, a túravezető előttünk jár a számunkra ismeretlen terepviszonyok között. Erőt meríthetek a vezetésből, mert tudhatom: nem vagyok egyedül, van kire figyelnem, nem kell arra fordítanom saját energiáimat, hogy ösvényt vágjak magamnak... Nem kell szabályokat kitalálni, csak megtanulni. Biztonságot és békességet ad, hogy valaki elől megy, ismeri az utat. Jézus az élet és a hit útján adja a Lelkét, hogy tudhassuk, nem vagyunk egyedül. Ő már mindent bejárt előttünk, nem kell ismeretlenként tekinteni semmire, ami előttünk áll.

Altémák

- Lelkiismeret
- Hagyományok, protokoll
- Diktátorok és a történelem Ura

Illusztráció

Film

A magyarság szentjei I.: Szent István

Államalapító királyunk, Szent István rendkívüli diplomáciai és politikai képességei révén történelmünk egyik legnagyobb személyisége lett.

14. Megbízatus – Képes vagy rá! Tedd meg!

Ige

- Jn 21,15–19: Péter és a feltámadott Jézus

Ráhangelódás

„Hirdetések” – játék

122

Bevezető játék lehet a témához. Mindenki kap egy darab papírt, amelyre a hirdetések stílusában megfogalmazott jellemzést kell írni egyik ifis társa tehetségéről, természetesen a név említése nélkül. A hirdetésben a jelige (vagy kitalált e-mail cím) utalhat rejtve az illető más tulajdonságára is. A névtelen hirdetési lapokat beszadjuk, majd a játék második felében felolvassuk, miközben a jelenlévőknek ki kell találniuk, hogy kiről szól a hirdetés (például: Kreatív diák matematikai tehetséggel, barátságos, megbízható stílussal küldetését keresi. Jelige: kisszoke@deakter.hu). Érdekes lehet, hogy akiről a hirdetés született, felismeri-e magát – miközben mástól hallja, hogy neki mire van „képesítése”.

Beszélgetés

Beszélgessünk az edzők, a tanárok, a szakmák mestereinek felelősségéről. Szóljunk küldetésük, hivatásuk szépségéről, fontosságáról. A sport és a tudás színterén motiválnak, bátorítanak, küzdelemre sarkallnak, felszínre hozzák a tanítványban rejlő lehetőségeket. Meg kell látniuk a tanítványuk tehetségét, és azt is ki kell hozniuk belőlük, amire a rábízottak nem érzik magukat képesnek vagy elég erősnek.

„You can do it!” Az erdélyi magyar Károlyi Béla, a román és az amerikai tornász válogatott edzője ezekkel a szavakkal erősítette tanítványát, a boka-ficammal küszködő Kerri Strugot az 1996-os atlantai olimpián, aki ugrásával hozzásegítette csapatát az olimpiai arany elnyeréséhez.

Pétert Jézus alkalmasnak tartja arra, hogy a Krisztus-követők lelki vezetője legyen. Többször is küldi, hívja erre a feladatra. A Mester felhatalmazó szavai erőt adtak a magában csalódott, nyilvánvalóan kudarcot vallott Péternek. Jézus bizalmat szavazott Péternek, akit ez felszabadított és bizonyításvágygal töltött el. Jézus jobban ismer minket, mint mi önmagunkat, és képessé tesz Lelke erejével a küldetés beteljesítésére.

Altémák

- Kin múlhat, mit érsz el, mivé válsz?
- Tehetség vagy szorgalom?
- Mennyit jelent a személyes elszántság és mennyit a buzdítás?
- „Hozott anyagból dolgozunk”
- Predestináció, determináltság

Illusztráció

Film

Good Will Hunting (főszereplők: Robin Williams, Matt Damon, Ben Affleck)
Will Hunting egy egyszerű takarító az egyetemen, agya azonban egy fényképezőgéphez hasonlít. Hihetetlen zsenialitására akkor derül fény mások előtt is, amikor munkahelyén egyszerűen megold egy olyan feladatot, amely a professzoroknak sem könnyű. Will heves természete miatt szorult helyzetbe kerül, bírósági per és büntetés vár rá. Lambeau professzornak fontos a fiú sorsa, ezért kihozza a letartóztatásból. Persze a jótettért cserébe vár is valamit. A matematika területén foglalkoztatja, és közben volt évfolyamtársára, egy pszichiáterre bizza a fiú kezelését. A különleges beszélgetések révén a fiú rátalál önmagára és helyére a világban.

15. Barátság, szeretet

Ige

- Jn 15,12–17: Szolga helyett barát

Gondolatkör

A tizenévesek számára az egyik legfontosabb emberi kapcsolat a barátság. A barátok sokszor túl sokat várnak egymástól, ezért óhatatlan a csalódás. A barátság alapelve az őszinteség, de az őszinte szavakat nem mindenki tudja elviselni. A barátság nem pottyan az ölünkbe, fáradozni kell a kialakulásán és a megtartásán is. Jézus a tökéletes barátságot élte elénk, hiszen élete odaáldozását a barátság részének tartja. Barátait nemcsak bevonja életébe, hanem parancsot is ad számukra, a szeretet parancsát.

Ráhangelődés

1. Hallgassunk meg néhány zeneszámot a barátságról. Például Máté Péter *Azért vannak a jó barátok* című dala után énekeljük el a „Nem szeret senki, senki igazán...” kezdetű ifjúsági éneket (EÉ 569).
2. Kis papírlapokra írjunk fel egy-egy idézetet a barátságról, és tegyük őket egy kosárba. Kérjük meg a fiatalokat, hogy húzzanak egyet, olvassák fel és véleményezzék. (A fiatalok hajlamosak dalszövegeket és szlogeneket favorizálni. Figyeljük meg, mit gondolnak a barátságról az általunk kiválasztott idézetek tükrében. Néhány bugyutának tűnőt is válasszunk.)

Beszélgetés

Miért más a barát, mint a testvér? Mire jók a barátok? Lehet-e barátok nélkül élni? Hány barátra tehetünk szert az élet során? Mik a jó barátság alapelvei? Hol a határ az elvárható és az adható között? Mi az alapvető minimum és a maximum? Meg tudod-e adni azt a barátodnak, amit ő szerinted neked nem képes? Képes lennél valakiért az életedet adni?

Csalódtam a barátomban, mert...

Gyakori a jézusi példa fordított képlete: barát helyett szolgál. A barátom alkalmazkodjon hozzám, álljon a rendelkezésemre, kövesse az én normáimat, olvadjon eggyé velem, legyen a klónom... Ez persze csak addig megy, amíg a másik nem érzi magát teljesen kizsigerelve, elhanyagolva. Általában az erős jellem diktál, ő szabja meg a barátsága feltételeit. Ez nem igazi barátság, hanem alárendeltségi viszony, amelyben az egyik csupán annak örül, hogy elmondhatja, a másikhoz tartozik. Jézusnak is van elvárása velünk szemben, de ő először ad, azután kér (Gabe – Aufgabe). Bizalmat ébreszt, és beavat tervébe. Az ő barátságát a szeretet élteti.

Altémák

- Barátság lány és fiú között? Barátságból szerelem – szerelemből barátság?
- Barátság egy életen át.

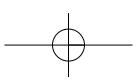
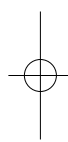
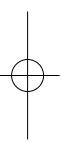
Illusztráció

Könyv és film

Piers Paul Read: *Életben maradtak*

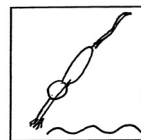
1972. október 12-én az uruguayi légierő egy F-227 típusú repülőgépe, amelyet egy amatőr rögbicsapat bérelt ki, elindult Montevideóból a chilei

Santiagoóba. A gépen összesen 45 személy tartózkodott, játékosok, barátok, hozzátartozók és a személyzet. A gép az Andok hegyóriásai között elveszítette a rádiókapcsolatot az irányítótoronnyal, és nyomtalanul eltűnt. A hivatalos kutatást hamar abbahagyták, csak a szülők és a hozzátartozók reménykedtek az utasok életben maradásában. December 21-én, amikor már szinte minden reményt feladtak, egy chilei paraszt hozta meg a hírt, hogy két torzonborz, kiéhezett emberrel találkozott az Andok egy félreeső völgyében, akik azt állították magukról, hogy a repülőszerencsétlenség menekültjei, s társaik közül az életben maradtak még a géproncsok között várják a segítséget. A helyszínre irányított helikoptereknek sikerült is megtalálni és biztonságba helyezni a szerencsétlenség tizenhat túlélőjét, akik a hallatlan szenvedések és nélkülözések közt halott társaik testét voltak kénytelenek megenni, hogy életben maradhassanak. A történet világszenzációt keltett, ez indította a szerzőt izgalmas dokumentumregényének megírására, amely minden részletében hiteles dokumentumokon, személyes interjúkon és beszámolókon alapul. A két szálon szerkesztett történet egyik része a szülők és hozzátartozók kétségbeesett erőfeszítéseit és magatartását írja le, de a lényeg a magára hagyott kis csoport története, amely minden emberi gyöngédség és morbid részlet ellenére a barátság, az összetartozás, a humánus felemelő példája.

III. Lemerülés

Újév – virágvasárnap

Megszentelt élet

16. Tudsz titkot tartani?

127

Igék

- 1Tim 3,16: A kegyesség titka – összefoglalás Jézusról – a megszentelő, kincset adó
- 1Tim 1,12–16: Az én titkom – összefoglalás a bűnös emberről – a megszentelendő, kincset kereső
- Jn 7,40–52: Ellentétes vélemények Jézusról
- 2Tim 1,9–12: Tudom, kiben hiszek!

Gondolatkör

Titkozatos Isten és titkokba burkolózó ember. Tudjuk, kik vagyunk, és kiben hiszünk? Titkok vagyunk. Valódi énünket csak embertársaink elől próbálhatjuk elrejtteni, Isten elől azonban nem tudunk elrejtőzni. Ő még a szándékainkat és a gondolatainkat is ismeri. Az ige leleplez, lemeztelenít: mindannyian bűnösök vagyunk. Megszentelendő és kincset kereső teremtmények. Isten kinyilatkoztatja magát: Jézusban jön hozzánk közel, így ismerteti meg velünk önmagát. Bár az Atyát nem láthatjuk, láthatjuk Jézus Krisztust. A kereszten értünk vállalt áldozata óta nem kétséges, mit tesz, és hogyan viszonyul hozzánk Isten. Értünk jön, bennünket akar megmenteni. „Ki kételkedőn kutatja őt, / Annak választ nem ad, / De a hívő előtt az Úr / Megfejtí önmagát.” (EÉ 328/2.)

Titoktartónak lenni, megbízhatónak lenni – ez az emberek közötti bizalom alapja. A titok továbbadása – az ember és Isten közötti bizalom alapja.

Ráhangelődés

1. Egy nagyméretű tükörben vizsgálja meg mindenki önmagát, majd párokat alkotva álljunk egymással szembe, és figyeljük meg egymást!
2. Olvassuk és énekeljük el az EÉ 393. énekét!

Lemerülés

Beszélgetés

Szembenézés. Miért ódzkodunk tőle? Mit nehéz vállalni és bevallani önmagunkkal kapcsolatosan? Mit rejtenél el, ha tehetnéd? Van-e valami, amit tudatosan eltitkolsz valaki elől, és miért? Szerinted Isten eltitkol előlünk valamit?

Pál apostol nem titkolózik, nem alakoskodik. Bevallja múltját, szembenéz önmagával. Számára ez nem „leégés”, nem szégyen, hanem a Krisztussal való kapcsolat alapja. Jézus Krisztus valódi bűnösök valódi Megváltója (Staupitz). Miért könnyebb tagadni Jézus szabadítását, mint elfogadni? Mert előtte le kell hogy hulljon a lepel. Nem lehet tovább titkokba burkolózni. Az Írás nem elrejt, hanem felfed: a kegyesség titkáról, a Jézusban megismerhető szerető Istenről tanúskodik.

Altémák

- Milyen eszközök és módszerek segítenek magunk és mások megismerésében?
- Vannak-e titkai az egyháznak?
- A Szentírás megbízhatósága (a kánon kialakulása).
- Holt-tengeri tekercek, Nag Hammadi lelet.
- Titkok nyomában – oknyomozó riportok és misztikus filmek.
- Titkosszolgálat, titkosítás, titkosügynökök.

Illusztráció

Film

A nemzet aranya – Titkok könyve (főszereplő: Nicolas Cage)

Benjamin Franklin Gates a történelem elveszett kincseit kutatja, ez alkalommal azonban olyan titok nyomába szegődik, amely könnyen átírhatja a történelmet. Felmerül ugyanis a gyanú, hogy Thomas Gates, Benjamin szépapja is összeesküvő volt a Lincoln elnök elleni merénylet szervezői között. Gates nyomozásba kezd – kétségbeesetten remélve, hogy tisztázni tudja a család nevét –, azonban olyasmit talál, amire maga sem számított. Van egy könyv, amelyből megtudhatja a választ: az elnöki titkok könyve. A titkos elnöki iratok gyűjteményében rejlő információ nemcsak a Gates család nevét moshatja tisztára, de elárulja a Watergate-botrány részleteit, az igazságot a

Kennedy-gyilkosságról vagy az Apollo 11 „holdraszállásának” körülményeit. Az Egyesült Államok legnagyobb titkait. A dolog pofonegyszerű: csak meg kell nyerni az elnökválasztást. Esetleg betörni a Fehér Házba és elrabolni az elnököt. Hogy megfejtse a rejtélyt, és bebizonyítsa öse ártatlanságát, a különös professzor semmitől sem riad vissza. Titkos alagutakon, fél Európán keresztül, az Eiffel-toronytól a Buckingham-palotán át a Rushmore-hegyig követi kitaratóan a nyomokat. Lelkes társai az első részben megismert Abigail és Riley, legfontosabb segítői pedig saját anyja és apja lesznek. Nyomukban titkosszolgálatok és számtalan ember, akiknek legkevésbé sem érdekük, hogy ilyen kaliberű titkokra valaha is fény derüljön.

17. Ne félj!

Ige

- 1Tim 4,1–5

Gondolatkör

Keresztény életmódkalauz testnek és léleknek: „... *mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg, a gonosz minden fajtájától tartózkodjatok.*” (1Thessz 5,21–22)

Magyarázzuk meg a természetgyógyászat, homeopátia, okkultizmus és ezotéria szavakat! Szóljunk a teremtett világ jóságáról és arról, hogy Isten képessé tesz bennünket a jó, a rossz, a hasznos és az ártalmas megkülönböztetésére.

Ráhangelődés

1. Az ifi egyik részének adjunk a kezébe tévéműsorújságot, és kérjük meg őket, hogy próbálják összefoglalni, egy átlagos magyar család milyen jellegű műsorokat követhet nyomon.
2. Az ifi másik részét kérjük meg, hogy jellemezze korosztálya öltözködési stílusát, érdeklődési körét, és próbálják meg összefoglalni, mi alapján tájékozódik a világban a mai tizenéves generáció.
3. Adjunk színes magazinokat a harmadik csoportnak. Próbálják összefoglalni, milyen jellegű írásokat, cikkeket tartalmaz egy átlagos színes heti magazin (nem szaklap).

Beszélgetés

A körülöttünk levő világ hemzseg a különféle ezoterikus, okkult, vallásos színezetű ismeretekről. Készül műsor mentalistákról, boszorkányokról, csodás gyógyítókról, legyőzendő gonosz lényekről, zombikról is. Szinte minden képeslapban van horoszkóp. F fiatalok tömegeinek megjelenése ijesztő – a sátánizmus és nihilizmus jó célpontja a polgárpukkasztásra hajlamos, saját útját kereső tizenéves. Sok együttes szövegében és stílusában az életromboló, depresszív hangulatot árasztó halálkultúrát propagálja.

Vannak családi babonák, amelyeket meg lehet örökölni: hogyan kavarod a teát, ne gyere vissza az ajtóból, kopogd le a szerencsédet... Ugyanakkor több iparág fáradozik azon, hogy minél tovább fiatalok, szépek, egészségesek maradjunk.

A félelem lelkülete kezd elhatalmasodni. A megtévesztő tanok miatt sokan nem tudják, hogyan viszonyuljanak a halottakhoz, de azt sem, hogy hogyan az élőkhez. Pál apostol Kolosséi levele a kozmikus Krisztust, a teremtettség felett álló Urat mutatja be. Timóteus elé a hazugság és hitelenség ellenében Isten jó teremtését állítja. Minden jó, ha hálaadással élünk vele. Az ige ebben a kérdésben is életünket, egészségünket, a félelemmentes életvezetést munkálja.

Altémák

- Tiszta és tisztátalan
- Áldás és átok

Illusztrációk

Film

Hatalmas a kínálat ebben a témában, mozifilmek és hetente vetített sorozatok tekintetében is. Ne ilyet mutassunk be, hanem tudatosan válasszunk olyat, ami segíti a tisztánlátást.

Ébredj zenére!

Ébredj egészségre! (ZMC)

Könyv

- Dr. Erdélyi Judit: *Az okkultizmus – tudomány vagy vallás?*
- Dr. Erdélyi Judit: *Gyógyulás – bármi áron?*
- Híd magazin: *Fókuszban az ezotéria*

18. Szimpatikus egyház?

Igék

- 2Tim 1,8
- 2Tim 2,1.13

Gondolatkör

Hitvalló egyház – szolgáló egyház: együtt érzők és együtt élők közössége. Közösség egymással és Krisztussal. „Sikerkereszténység” helyett hitvalló egyház.

131

Ráhangelődés

„Templomépítő” – játék

Pszichodrámai elemeket használó egyszerű játékról van szó, ahol a résztvevők jelképesen önmagukból építik fel az egyházat, illetve a templomot. A feladat az, hogy néhány perces csendes rákészülés után minden résztvevő döntse el, hogy ha emberekből kellene egy templomépületet felépíteni, ő maga hol találná meg a helyét, legszívesebben az épület melyik része lenne: ki-ki felismert tehetsége, vágya, küldetésstudata szerint próbáljon „beépülni”. Aki úgy érzi, már tudja, mit akar, a felkészülési csendben felállhat, és az előre megállapított „alapterületbe” beáll, valami jelképes mozdulattal vagy eszközzel jelzi, hogy ő mi ebben az emberekből épülő templomban. A többiek szép sorban hozzáépülnek. A néma csendben felépített templom végül megszólalhat. Sorban elmondhatja mindenki, ő mi a templomban és miért (például ajtó lennék, mert úgy érzem, bizalmat ébresztek, tárt karokkal, ajtószárnyakkal várom a gyülekezetbe érkezőket).

Beszélgetés

Szerinted, mi az oka annak, hogy egyesek így nyilatkoznak: „Hiszek, de nem gyakorlom a vallásomat”, „Hiszek, de nem járok templomba”, „Hiszek Istenben, de az egyházra nincs szükségem”?

Miért szereted a gyülekezetet? Milyen elvárásoknak kell megfelelnie a 21. század evangélikus egyházának? Mit tartasz túlhaladottnak? Van-e, amit te alapjában véve megváltoztatnál? Írjuk fel egy nagy papírlap vagy a tábla tetejére: a mostani egyház – az ideális egyház. Írjunk az adott oszlopba jellemzőket!

Beszéljünk a templom, a gyülekezeti terem kialakításáról, liturgiánkról,

Lemerülés

szokásainkról, a gyülekezeti tagok viselkedéséről, lelki életünk gyakorlásának formáiról, a megélt közösségről.

Félreértések, tájékozatlanság, rosszindulat – ezek állják útját a gyülekezetek és a hívő emberek jobb megismerésének. Mit tehetünk ellene? Éljük meg természetes módon a hitünket! Próbáljuk megismerni, megszeretve, Krisztushoz hívva elérni embertársainkat! Alkalmazkodjunk annyira, amennyire Jézus is tenné, kivéve a bűnt! Legyen tevékeny, bátor, tág ölelésű a hitünk. Cselekedjünk, legyünk só és világosság! Imádkozzunk, hogy Isten vegye el taszító tulajdonságainkat, és adjon helyükbe leleményes, bölcs szeretetet és bátor bizonyágtételt!

Altémák

- Szembenézés a kereszténység sötét múltjával – keresztes háborúk, vallásháborúk, egyház a kommunista rendszerben.
- A szabadegyházak felépítése, alkalmi, pozitív és negatív vonásai.
- „Jézus haver” vagy Szenvedő Krisztus?
- A hit nem magánügy, közügy! Diakónia, oktatásügy.

Illusztráció

Film

Hitvallók és ügynökök (Petényi Katalin és Kabay Barna dokumentumfilmje)
A második világháború után Magyarországon a kommunista egypártrendszer közel fél évszázadon át minden eszközt felhasznált a keresztény egyház üldözésére. Papok és szerzetesek százait börtönözték be ártatlanul, másokat az állambiztonsági szervek ügynökként építettek be a hálózatba.

A dokumentumfilm drámai sorsokon keresztül mutatja be ezt a történelmi korszakot, az egyházon belül működő besúgógépezetet és ezzel szemben a hit és a hűség erejét, amely sokaknak adott erőt szenvedéseikben. Megrendítő, katartikus életutakon keresztül idézi fel a múltat, emberek életét, akik áldozatai vagy kiszolgáltatottak lettek egy diktatórikus rendszernek.

19. Mit beszélsz?

Igék

- 2Tim 2,14–18: szóharc, fecsegés, téves tanítások
- 2Tim 2,22–26: viták, viszálykodások
- 1Tim 5,1–2: tisztelet, igazság, tiszta szavak

Gondolatkör

A beszéd jelentősége. Szív és szavak összefüggése: „*amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.*” (Mt 12,34) Anyanyelvápolás, nyelvrégészet, szleng, vulgáris kifejezések és a kedves, sóval fűszerezett beszéd. Jézus az egyenes beszédről: „*Ellenben a ti beszédetekben az igen legyen igen...*” (Mt 5,37)

 Kommunikáció (Vezess! 25. 1996/IV.)

133

Ráhangolódás

1. Próbáljunk egy adott eseményt vagy dolgot minél sokszínűbben kifejezni. Tréfás segítséget kaphatunk Czako Gábor írótól, aki száznál több kifejezést talált a „meghalás” szóra: a kovács elpatkol, a házmester beadja a kulcsot, a vegetáriánus fűbe harap, a vadásznak lőttek, a díjbirkózót legyűri a halál, a koldus jobblétre szenderül, a meteorológusnak befellegzett stb.
2. A csoportból küldjünk ki valakit. Egy ének vagy költemény legismertebb sorait szavanként osszuk szét a bent maradtak között. A visszaérkező játékosnak úgy kell rájönni a megoldásra, hogy a többiek egyszerre hangosan bekiabálják szavukat. A játék nehezebb változata, hogy a beérkező játékos kérdéseire úgy kell válaszolni a megkérdezetteknek, hogy válaszukban a rájuk eső szó is szerepeljen. Mulatságos megoldások születnek.
3. Egy történet előadása egy adott szó kimondásával vagy csak pantomimmal. (Hófehérke és a hét törpe meséjét kell előadni, a szó például karburátor.) Itt a nonverbális kommunikációs eszközökre, illetve a szavak érzelmi töltettel való megformálása figyelhetünk.

Beszélgetés

A beszéd a legalapvetőbb kommunikációs forma, a művészet egyik kifejezőeszköze. Sajnos minősége egyre inkább romlik az oktatás során és a személyes életben is. Az olyan kommunikációs lehetőségek használatakor, mint az SMS, az MSN Messenger vagy a Skype, sokan az irodalmilag és

Lemerülés

nyelvtanilag is helytelen, pontatlan, tudatosan lerontott nyelvet alkalmaz-
 zák (például köszönöm helyett köcse). Ez a tendencia és a kevés olvasás
 csak árt a kifejezőképességnek, a szép magyar beszédnek. Miért fontos a vá-
 lasztékos beszéd, a kifinomult megnyilvánulás?

A kimondott szónak ereje és hatása van, minősít bennünket (lásd szöke
 nős viccek...).

Ha valaki indulatos, vagy súlyt akar adni szavainak, automatikusan
 használ vulgáris kifejezéseket. Mit gondolsz azokról a fiatalokról, akik így
 beszélnek? Odafigyelsz-e arra, hogy mit és hogyan mondasz?

Ha hallgattál volna, bölcs maradtál volna. Volt már kellemetlenséged a
 szavaid miatt? Vita, pletyka, félreértés, sértődés – hogyan lehet elkerülni?

Szólj igazat, betörök a fejed. Igazat szólni szeretetben? Miért nehéz egy-
 szerre egyenesnek és kedvesnek lenni?

Ne szólj szám, nem fáj fejem! „Vétkesek közt cinkos, aki néma” (Babits).
 Mikor és hogyan kell szólnunk?

A beszéd pozitív alkalmazása: vigasztalás, bátorítás, útmutatás, lelki segít-
 ség. Még a csendben levés is lehet pozitív a másik meghallgatása során. Sok
 figyelmeztetést kaptunk már: Ne szólj bele! Ne okoskodj! Ne háborogj, nem
 vagy te tenger! Vigyázz a szádra! Ezekben a bántás és durvaság is megjelenik.
 Jézus tanítása bölcs és óva intő: „*Ellenben a ti beszédeitekben az igen legyen
 igen, a nem pedig nem, ami pedig túlmege ezen, az a gonosztól van.*” (Mt 5,37)

Altémák

- Parancsolatok: ne vedd hiába, hamis tanúbizonyság és szavakkal ölni
- A költészet szerepe a mindennapi életben és a keresztény hitvallásban
- A művészet felelőssége – keresztény szemmel a színházról
- Manipuláció vagy informálás? – a média szerepe
- Szólásszabadság és véleménynyilvánítás
- „...*minden haszontalan szóról (...) számot fognak adni az ítélet nap-
 ján...*” (Mt 12,36)
- Hogy tetszik? Tegeződés és magázódás
- A Majki Kamalduli Remeteség

Illusztráció

Film

Fény előttem – a ZMC dokumentumfilmje Túrmezei Erzsébetről

A nagy csend – Philip Gröning dokumentumfilmje

Gröning tizenhat évi előkészület és várakozás után beköltözhetett a festői szépségű francia Alpokban megbúvó nagy karthauzi kolostorba, a „néma barátok” ismeretlen közösségébe. Az állhatatos alkotó egyszemélyes stábként hangolódik rá témájára, így képes arra, hogy kézzelfoghatóvá tegye ezt a különös világot. Kitartóan, művészi módon filmezte a nap minden órájában teljes csendben élő szerzeteseket, akiknek életvitele gyakorlatilag kilencszáz éve nem változott. Segítségével betekintheünk a kolostor minden napjaiba, hogyan telnek az imádság, a templomi szertartások, a hegyekben tett ritka szabadtéri séták vagy a magány órái. A kolostor lakói nem szabtak a művésznak semmilyen feltételt, kivéve, hogy nem használhat mesterseges fényt, hozzáadott zenét, sem kommentárokat. A film teljes mértékben alámerül a szerzetesi élet csendjébe, eltörli a határt a Grande Chartreuse lakói és a néző között – ezáltal válik személyes elmélkedéssé.

20. Carpe diem? Carpe Christum!

Ige

- 2Tim 3,1–9

Gondolatkör

Kulcsszavak: lelkesedés, befolyásolás, tapasztalatlanság, önhittség, vakmerőség.

Lázadás a régi ellen, gyors alkalmazkodóképesség: az új értékrend, élet szemlélet az útkereső fiatalság körében terjedhet a leggyorsabban. A fiatalság mulandó, de mindaz, amit ebben az életkorban átélünk, nyomot hagy az életünkben. A nyilvánvalóan ártalmas dolgokkal is bátran és büszkén bánnak, például alkohol, cigaretta. Ezért nagyon fontos, hogy elérjük a fiatalokat az evangélium tiszta tanításával, egészséges életszemléletével. Ezért nem a napot, hanem Krisztust kellene megragadnunk.

Ráhangelődés

„Bevállalod?” – játék

Valaki az évszaknak nem megfelelő vagy feltűnő öltözetben menjen el az egyik boltba. Valaki egyen meg egy süteményt úgy, hogy nem érhet hozzá kézzel. Kettőn álljanak ki egy forgalmas bolt elé, és végezzenek közvéle-

mény-kutatást. A téma lehet keresztény jellegű, de felületes: például tudja-e, ki a közeli templom lelkésze? Vagy lényegretörőbb: mit ünnepelünk húsvétkor? Kicsoda Jézus Krisztus?

Fessük be valakinek a haját kékre vagy zöldre, persze lemosható színzöldvel. Kóstoltassunk meg kaviárt. Hívjuk fel egyik ismerősünket valamilyen szervezet nevében. (A meglepő feladatokat, vállalatokat tetszőlegesen lehet bővíteni.) Beszéljük meg, mennyire vagyunk merészek, vállalkozó kedvűek. Te mit nem „vállalnál be”?

Beszélgetés

Tapasztalatunk, hogy a tizenéves korosztály kísérletező, olykor polgárpukasztó és határokat feszegető. A mindent kipróbáló tizenévesek nem látnak kivetnivalót sem a szokatlan öltözetekben, sem a meghökkentő életmódban, de nyitottak más vallások irányában is. A fiatalság mulandó. A 14-18 éves korosztály is jól tudja ezt. Szerintetek hogyan nyilvánul ez meg? Egy tizenéves mondta: „Én még élni akarok” – mit jelent ez? Mi a „ciki” (vagy mostani szóval „cink”)? Mi a menő? Mi az, amit mindenkinek meg kell tenni? Tudod-e, hogy manipuláció célpontja vagy? Nem hagyod ki a cigit, az italt, a drogot, a szexet, mert azt gondolod, itt az idő, mert úgy hiszed, lemaradsz, ha nem használod ki az alkalmat... Nem mersz kilógni a sorból! Egyéniség akarsz lenni, vagy egy a többiek közül? A legnagyobb becsapás, hogy a jó rossz és a rossz jó. Aki a jót képviseli – szülő, tanár –, az zsarnok, aki a rosszat teszi – például te –, az vagány és „jó fej”. Aki a felborult értékrendet szóvá teszi, az rugalmatlan, maradi, „bunkó”, aki önző módon kiéli vágyait, az csak egyszerűen fiatal... Válaszd Jézust! Mi tart vissza?

Altémák

- A hedonista és az istenfélő embertípus
- Önámító életforma: szinglilét
- DADA program – világi
- FÉK program – keresztény

Illusztrációk

Film

Carpe diem

Holt költők társasága (főszereplő: Robin Williams)

Mr. Keating azt akarja, hogy tanítványai felfedezzék, életük maga a költészet, tudjanak önállóan gondolkodni, legyen véleményük. „Mindent nézzetek meg a másik oldalról is” – mondja, és már hullnak is a lapok a tankönyvből, dobognak a lábak az illet addig sosem látott padok tetején. A lopott, titkos szabadság éjszakai szökésre, színészi szereplésre, az áhított lány szerelmére viszi el a fiúkat, akik meg akarják ragadni a napot, hogy a mána élhessenek. A felismerés egyeseknek életre szóló szerelmet, másoknak tragédiát okoz. A hagyománytisztelő iskolában pedig tanyát ver a lázadás szelleme. Eddig tart az ifjú lelkeket lángra lobbantó tanárember varázslatos működése az ódon intézményben. A fiúknak pedig föl kell készülniük a vizsgákra. Nem csak a kitépett lapú tankönyvből, hanem becsületből, emberségből, önálló gondolkodásból.

137

Carpe Christum

Tűzszekerek (főszereplők: Ben Cross, Ian Charleson)

Két brit rövidtávfutó igaz története, akik az 1924-es nyári olimpián indultak. Eric, az elszánt skót misszionárius Isten dicsőségéért fut. Harold, egy gazdag zsidó család fia azért fut, hogy ezzel bizonyítsa jogos helyét a cambridge-i társadalomban. Egy válogató versenyen Eric legyőzi Haroldot, aki profi edzőt fogad, hogy felkészítse őt. Amikor Eric megtudja, hogy az előfutam vasárnapra esik, megtagadja részvételét, bár az olimpiai bizottság nagy nyomást gyakorol rá. Végül kompromisszum születik, amikor Eric lehetőséget kap, hogy egy másik napon egy másik számban induljon, a 400 méteres távon. Eric és Harold is megnyeri az adott távot, majd tovább folyik életük. Eric Liddell mint misszionárius tevékenykedik, s a második világháborúban hal meg. Harold Abrahams sportember és jogász 1978-ig él. Történetüket barátjuk és csapattársuk meséli el évtizedekkel később.

21. Celeb vagy celem?

Igék

- 1Tim 4,12: Legyen gondod önmagadra!
- 1Tim 4,12–16: Ne vessenek meg fiatalságod miatt!

138

Gondolatkör

(Tulajdonképpen az előző téma folytatása)

Fiatalság, bolondság? Ápolts test és lélek: sport, kozmetika és a kegyesség gyakorlása.

„Senki meg ne vessen ifjú korod miatt, hanem légy példája a hívőknek beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben, tisztaságban.” (1Tim 4,12)

Ráhangelődés

„Ki kicsoda?” – játék

Soroljunk fel kb. 15 ismert embert a múltból és jelenből, magyarokat és külföldieket egyaránt. Kérjük meg a fiatalokat, hogy írják a nevük mellé, mit tudnak róluk. Például: Arany János, Puskás Tivadar, Antall József, Erkel Ferenc, Marie Curie, Hunyadi János, Petrőczy Kata Szidónia, Brad Pitt, Seal, Mata Hari, Maria Callas, Fenyő Iván, Mahatma Ghandi, Majka, Egerszegi Krisztina, Martin Luther King.

(Valószínű, hogy a jelenkor sztárjairól többet tudnak, mint a tudomány, a művészet és a történelem nagyjairól.)

Beszélgetés

Celebek országa – mindenki rájuk figyel? Te milyen teljesítményt és milyen személyiséget tartasz példaértékűnek? Miért vonzó a negatív példa? Legyél példa! Nem irreális kérés ez? Fel lehet nézni egy tizenévesre? Milyen kövendő mintát tud mutatni egy fiatal? Elképzelhető, hogy egy fiatalnak és egy felnőttnek ugyanaz legyen a példaképe?

Legyen gondod önmagadra! Mit jelent ez számodra? Te odafigyelsz-e arra, hogy milyen hatást váltasz ki másokból? Egy tizenéves különösen is sokat foglalkozik a megjelenésével (új szó: metroszexuális), saját stílust alakít ki, példaképei mintájára formálódik az arculata. Életvezetés, belső tulajdonságok, magaviselet, beszéd, hit – mennyire fontosak ezek az egyéniség tudatos formálása során?

Egy sportoló edzéstervvel és céltudatossággal küzd az elérni kívánt eredményért. A színész karban tartja testét és szellemét, hogy minél több felkérésnek tudjon eleget tenni. Gondjuk van magukra, karban tartják magukat, így lehetnek az élet más területén is példaértékűek.

Mindegy, hány éves vagy, ha Jézus példáját nem tartod unalmasnak, idejétmúltnak, hanem feltekintesz, felnézel rá, magad is példává érhetsz. Egy fiatal akkor lehet példa, ha maga is jó példát követ. Még hitben is lehet példa, ha gyakorolja magát a kegyességben, és elegendő időt, figyelmet fordít lelki életére.

Altémák

- Celem vagyok – ments meg, Uram! Gáncs Péter püspök cikke az *Evangélikus Élet* 2008/48. számából.
- Mozi: Siker, pénz, csillogás (KFT)

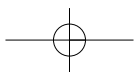
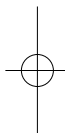
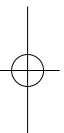
Illusztráció

Film

Egy csodálatos elme (főszereplő: Russel Crowe)

Egy ma is élő Nobel-díjas matematikus életét feldolgozó mű.

A második világháború utáni években járunk. Az amerikaiak önelégült felsőbbrendűséggel élvezik győzelmüket – az egyetemeken is. Így van ez Princeton patinás falai között is, ahol a matematika szakra frissen érkezett diákok mind nagyratörő álmaikról beszélnek, és eddigi eredményeikkel kérkednek. Csak egyvalaki lóg ki közülük – rút kiskacsa módra – a sorból: John Forbes Nash, aki „csupán” az ihletre vár, hogy megkérdőjelezhetetlen bizonyítékát lássa zsenijének. Nem akar egy lenni az elméleteket nagyszerűen alkalmazó nagytudásúak szürke seregében: maga akar lenni az elmélet. Társai borzongással és csendes gúnnyal vegyes szeretettel kezelik szent örültjüket: Nash minden idejét a gondolkodásnak szenteli, és csak bohém szobatársát engedti igazán közel magához. S egy szép napon el is jön a nagy pillanat. A kocsmában, csajozás közben. És megszületik a játékelmélet. Siker, ösztöndíj, állás. Titkosszolgálati munka: kódok, kémek. Szerelem, házasság... Ám hirtelen szertefoszlik minden. Kiderül, hogy világának egy része a valóságban nem létezik, elméje szüleménye csupán...

IV. Felfedezés

Nagyhét – pünkösöd

Felismerni a kincs értékét

141

22. Mennyi az elég?

Igék

- 1Tim 6,3–10: Óvás a pénzimádatától
- 1Tim 6,17–21: Gazdagokról és a letétbe adott kincsről

Gondolatkör

Korunkban mindent a pénz mozgat. De valóban mindent meg lehet mérni vele és mindent meg lehet kapni érte? A tartós szegénység és a gazdagság negatív hatást gyakorol az ember személyiségére, önértékelésére. Mennyi kell az elégedettséghez, mi adhat békeséget és igaz értékítéletet? Ha életünk alapja Krisztus, mindent másként szemlélünk. Az evangélium igéje lesz a kincsünk, az élet, a halál, az anyagi és a lelki gazdagság ennek segítségével kerülnek helyükre bennünk.

Ráhangelődés

1. Mindenhez pénz kell, az ifjúsági munkához is. Döntsük el, hogy papírt gyűjtünk, üveget váltunk vissza, vagy gyülekezeti vásárt készítünk elő! Tehát dolgozni fogunk annak érdekében, hogy egy kicsit több pénzből gazdálkodhassunk.
2. Nézzük meg a ZMC *Trilógia* című kisfilmjét.
3. Történet. Egy bölcs indián asszony, amikor a hegyekben utazott, a folyóban egy különösen értékes követ talált. Másnap találkozott egy másik utazóval, aki éhes volt, így hát a bölcs asszony kinyitotta a csomagját, és megosztotta ennivalóját a vándorral. Az éhes utas meglátta a drágakövet az indián asszonynál, és kérte őt, hogy adja neki. A nő habozás nélkül neki adta a követ. A vándor jó szerencsésen örvendezve továbbállt, hiszen tudta: a drágakő olyan értékes, hogy élete hátralévő részében nem kell többé szükséget szenvednie. Ám néhány nappal később a vándor

Felfedezés

visszatért az indián asszonyhoz, és visszaadta neki a követ. „Gondolkoztam...” – szólalt meg. „Jól tudom, milyen értékes ez a kő, de visszaadom abban a reményben, hogy adhatsz nekem valamit, ami még értékesebb. Add nekem azt a valamit magadból, ami képessé tett arra, hogy nekem add a követ.”

Beszélgetés

Környező világunkban szinte mindent a pénz oldaláról közelítünk meg. Kiszámítjuk, mennyibe kerül egy gyermek vállalása, egy beteg gyógyítása, egy egyetemista taníttatása, egy munkahely létesítése vagy megtartása. Mi az, aminek a pénz sosem lesz ellenértéke? Lehet-e következtetni egy ember értékére anyagi helyzetéből? Mit szólsz a „megélhetési bűnözés” kifejezéshez? Ismersz-e igazán gazdag és nagyon szegény embereket? Milyennek látod őket? Vannak-e tipikus jellemvonásai a gazdagoknak és a szegényeknek? Te hova sorolod magadat? Elégedett ember vagy?

Pál apostol a pénz imádatát nevezi minden rossz gyökerének. Az ember az anyagi javak bűvkörében megváltozik: irigy, öntelt, érzéketlen és elbizakodott lesz. A szegényeket is eltéríti a hittől a pénzsóvárság. Ha választani kell, plusz pénzhez jutunk-e, vagy megszenteljük az ünnepnapot, hogyan döntünk? Mit adunk fel a gazdagság reményében?

A pénz szükséges része életünknek, de nem cél, hanem eszköz. Az igazán előrelátó ember nem öncélúan takarékos, hanem javaival szolgálatot végez Isten dicsőségére és embertársai javára. A lelkileg gazdag ember az örök életre gyűjt kincseket. Szeretet által munkálkodó hite az áldozatkészségben is megmutatkozik. A ránk bízott kincs – az evangélium ígéje.

Altémák

- Jobb elosztás – megszüntethető lehetne a világ nyomorúsága?
- Nincs az a pénz... az alvilág: prostituáltak és drogdílerok.
- Ha nyernék a lottón – szerencsejáték, játékszenvedély (lottó, póker, kaszinó).
- Roncstársadalom: koldusok, munkanélküliek, éhezők – kinek a felelőssége?
- Harc az örökségért.

Illusztrációk

Játék

Imádkozz okosan – gyülekezetépítő társasjáték (Bence Művek)

Könyv

Jókai Mór: *Szegény gazdagok*

Az izgalmas, lélegzetelállító cselekmény mellett nyomon követhető a műben az író arisztokráciához fűződő korábbi illúziójának a megfogyatkozása. Hátszegit, azaz Fatia Negrát, a kettős életű rablóvezért, aki hol gazdag, gavallér báróként, hol félelmetes rablólovagként jelenik meg, nemcsak morális okokból – vagyis rabló mivolta miatt –, hanem hidegsége, a közügyek iránti érzéketlensége, gögös arisztokrata magatartása miatt is meggyűlölteti az olvasóval. Társadalomkritikája akkor mutatkozik meg még inkább, amikor az erdélyi emberek sorsát, a havasi szegénységet ábrázolja mély megértéssel. A cselekmény másik szála egészen más, az előzőtől elütő környezetben, a reformkori Pest kereskedő-uzsorás világában, Lapussa Demeter familiájában fut. A gazdag Lapussát az örökségre áhítozók népes hada veszi körül, az író szívderítő, szatirikus humorral eleveníti meg őket. A cselekmény két szálát Lapussa unokája, a szerelmétől elszakított, Hátszegihez feleségül kényszerített áldozat, Henriett személye köti össze. Az izgalmas történet nagy része gyönyörű erdélyi tájakon játszódik, amelyek leírásában Jókai utolérhetetlen.

Filmek

Tisztességtelen ajánlat (főszereplők: Robert Redford, Demi Moore)

Diana és David már régóta szerelemben élnek együtt, ám egy napon rádöbbenek: anyagilag teljesen tönkrementek, ami David karrierjét is elvághatja. Megmaradt pénzüket Las Vegasban próbálják megduplázni, sikertelenül. A kaszinóban azonban felfigyel Dianára egy jóképű milliomos, aki egymillió dollárt ajánl fel a lánynak egy együtt töltött éjszakáért.

A pénz boldogít (főszereplők: Kirk Douglas, Michael J. Fox)

A kedves család szeretettel veszi körül Joe bácsit. Lesik minden kívánságát, és várják, hogy a szeretett Joe bácsi minél hamarabb „elhalálozzon”... De az öreg jól érzi magát. Sőt nagyon jól! Épp most szerzett magának egy fiatal

barátnőt, s még az is elképzelhető, hogy a vagyonát is a lányra hagyja. Azonban ezt már nem engedheti meg egy szerető család, Mollyt el kell távolítani az öreg Joe bácsi közeléből!

23. Küzdj!

144

Ige

- 1Tim 6,11–14: A hit nemes harca

Fontos előkészület

Az ifióra előtti napokban írjunk e-mailt mindenkinek, hogy egy kijelölt napon böjtölni fogunk: határozzuk el, hogy azon a teljes napon mindenki csendességet tart, és tartózkodni fog az élvezeti cikkektől (dohányzástól, kávézástól stb.), a tévétől, számítógépezéstől, internettől, a zenehallgatástól! Ezt azért tesszük, hogy lelkileg erősödjünk, és hitelesebb legyen a kereszténységünk.

Gondolatkör

A tizenévesek megfelelő motivációval hatalmas teljesítményekre képesek. Sokakat mégis a közöny, az apátia, sőt a halálvágy erőteljes életérzése ural. Hiszen kevés a könnyű siker, több az izzadságszagú eredmény. A célok szinte az álomvilág részét képezik, ezért az elérésükért való törekvés közben elfogy a kitartás, és újabb, közelebbi célok válnak vonzóvá. Még minden képlekeny, formálható, akár a tizenéves személyisége. Ebben az életkorban azt hisszük, még ráérünk beleadni apait-anyait... A hit nemes harca, az örök élet megragadása is várhat. De tényleg van még idő Isten emberévé válni? A hit útján járók sem értek még célba. A kincset nemcsak megragadni kell, de meg is kell tartani. Hinni nem statikus állapot, hanem küzdelem.

Ráhangelődés

1. Beszéljük meg, sikerült-e betartani a böjtöt!
2. Nézzünk meg egy rövidfilmet például a kaméleonról. Aki ezt az állatot meg akarja figyelni, türelemre, kitartásra van szüksége. Győzd le magad!

Beszélgetés

Csak a becsvágyók küzdenek? Mi mindent tennél meg egy kiváló eredményért, remek állásért, jobb jövőért? Mielőtt valamit megragadsz, valami más dolgot el kell eresztened: lemondás nélkül nincs győzelem. A cél szentesíti az eszközt? A manipulációk, törtetés, dopping és önmegvalósítás világában a keresztények nemes harcra hivatottak. Nem esélytelen a jó eszköz a gátlástalan rosszal szemben?

A hit van vagy nincs, ráadásul adatik. Igazság, kegyesség, hit, szeretet, állhatatosság, szelídlelkűség nem tűnnek divatos erényeknek. Hogyan lehet egy tizenévest arra ösztönözni, hogy ezekre törekedjék? Miként motivál Isten? Hogyan tarthatjuk meg hitünket kísértések, megpróbáltatások között?

Isten beláttatja velünk az ige és a tapasztaltabbak igazát. A mulandóság és az örökkévalóság metszéspontjába állít. Kapcsolatokon, eseményeken keresztül formál, rámutat az igaz értékekre. Például elveszítünk valamit vagy valakit. Átélnünk kudarcot, gyengeséget, csalódást. Megtapasztaljuk a tiszta siker örömét. Ő vágyat ébreszt a tökéletes és múlhatatlan iránt, Lelkét adja küzdelmünkhöz.

Altémák

- Amikor „nem érdemes” tovább küzdeni: lemondás, beletörődés, belátás
- Iskolai puskázás
- Isten fegyverzetének felöltése (Ef 6,10kk)
- Siketen, némán, vakon – Helen Keller különös története (*Csendes, sötét világom* című könyv)

Illusztrációk

Könyv

John White: *A harc*

Vers

Petőfi Sándor: *Pató Pál úr*

Filmek

Az ördög ügyvédje (főszereplők: Keanu Reeves, Al Pacino)

Történet a sztárügyvéddé válás útjáról, amelyért a főhős a lelkével fizet. Kevin Lomax, a sikeres védőügyvéd egyetlen pert sem veszített még életé-

ben, mert szinte hipnotikus erővel bírja rá az esküdteket, hogy mentsek fel ügyfeleit. De nemcsak a tárgyalóteremben, hanem a magánéletében is szerencsés, elbűvölő feleségével, Mary Ann-nel az oldalán. De semmi sem tarthat örökké. Egy napon betoppan hozzá egy tekintélyes New York-i jogi cég megbízottja, és közli vele, hogy felettesei felfigyeltek hihetetlen teljesítményére, és szeretnék a cég munkatársai között látni. Feleségével New Yorkba utazik, ahol hamarosan megismerkedik a cég titokzatos vezetőjével, John Miltonnal is. A nagyravágyó Kevin nem bír ellenállni a kísértésnek, és elfogadja Milton ragyogó ajánlatát. Új főnöke életmódja, hatalma és a körülötte lebegő érzéki női figurák kibillentik egyensúlyából. Azonban amikor sztárüggyvédként belekóstol a hatalomba, valami megváltozik benne. A győzelem megszállottjává válik, és többé semmi más nem érdekli. Nem figyel felesége baljóslatú látomásaira, aki egyre furcsább dolgokat tapasztal, és megérzi, hogy súlyos árat kell fizetniük a csillogó előnyökért. Kevin egyre nehezebb tárgyalótermi megmérettetéseken esik át. Mindene a diadal, de elkezdi félni. A földi pokol kapujában Milton vár rá.

Halálosan tökéletes

Ellen Hart, a 21 éves hosszútávfutó a Harvard színeiben versenyez, és az 1980-as olimpiára készülve keményen edz. A téli szünidő előtt az edző szigorú diétát ír elő neki, hogy a tavaszi selejtezőkig javulást érjenek el az eredményeiben. Otthon azonban az édesanyja unszolására megszegi a diétát, de abban a pillanatban, hogy lenyelte az utolsó falatot, lelkiismeret-furdalása támad, és a fürdőszobában gyorsan megszabadul a felesleges kalóriáktól. Ekkor még nem sejtí, hogy olyan életveszélyes szokás rabjává lesz, mely csaknem jövődöbéli házasságába és az életébe kerül. Tavaszra sikerül elérnie az ideális versenysúlyát, és bekerül az olimpiai csapatba, bár a moszkvai olimpiára végül is a politikai helyzet miatt nem juthat el. Jogi tanulmányai mellett Coloradóban folytatja az edzést, az 1984-es olimpián való részvétel reményében. A felkészülés részeként több kisebb futóversenyen is indul, s egy denveri verseny győzteseként megismerkedik a fiatal és jóképű polgármesterrel, Federico Penával, aki randevúra hívja...

Verdák – rajzfilm a fair play témához.

24. Lángolj!

Ige

- 2Tim 1,3–7: Gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát!

Gondolatkör

Az ősök hite csak egy út, amelyen el lehet indulni. Az örökölt vallásosság, kegyesség, felekezeti irányultság biztonságot nyújt. Az értékrendet el lehet sajátítani, egy adott úton el lehet indulni, de Isten Krisztusban kínált ingyen kegyelmét mindenkinek személyesen kell elfogadnia. Hitünk nem öncélú. Az erő, szeretet, józanság lelke bennünket is formál, és mások számára is út Jézushoz.

147

Ráhangelődés

Rakjunk tüzet az udvaron, vagy készítsünk el közösen egy egyszerű vacsorát (például paprikás krumplit). (Mit hogyan szoktunk csinálni? Figyeljük meg, milyen mondatok hangoznak el.)

Beszélgetés

Ahány ház, annyi szokás. Az otthon látott minta életünk minden területén tetten érhető. (A paprikáskrumpli és a tűzgyújtás jól illusztrálta ezt.) Attól, hogy garázsban született, még nem autó... Mire vonatkozhat ez a furcsa állítás? Tényleg nem örökölheto a hit? Ha nem lehet a hitet tanulni, mi szükség a hit tanítására, a hitoktatásra? Mit lehet továbbadni, s mit kell személyesen megtapasztalni?

A gerjeszt, feltüzel, tűzbe hoz kifejezések nem feltétlen a hitéletre és elsősorban nem pozitív cselekményre alkalmazott szavak. Mik a szinonimáik, és hol találkozunk velük? Gerjeszt – tudatosan vitát szít, feszültséget erősít, heves érzelmeket vált ki (szexualitás). Gerjeszt – szít: a mélyben levő lehetőségeket maximálisan kihasználja. Ilyen tudatos intenzitásra kellene törekedni a lelki életben is. Nem pislákolás, hanem lángolás! Nem az alvó oroszlánt ébresztjük, amelytől félni kell, hanem az erő, szeretet, józanság lelkét hívjuk. Ha a kegyelmi ajándékokat gerjesztjük, annak csak pozitív kimenetele lehet a saját életünkben, de a ránk bízottakéban is. Minél többféle osztjuk a szeretetet, annál több lesz. Minél bátrabb és erőteljesebb módon nyilvánul meg a hitünk, annál nagyobb lesz a megszólító ereje is.

Altémák

- Képmutatás nélküli hit
- Amit nem ápolunk, tönkremegy – lelki amortizálódás helyett lelki edzőtáborok
- Kegyelmi ajándékok – 1Kor 12,1–11 (A Lélek úgy osztja szét ajándékát, amint akarja)
- Karizmatikus mozgalmak
- A hagyomány és a megújulás szerepe az evangélikus egyházban
- Gyökössy Endre *Kalap és golyóstoll* című írása
- A Lélek gyümölcsei képekben és zenével (Powerpoint prezentáció)

Illusztráció

Film

Don Bosco – A szeretet küldetése

Ludovico Gasparini 200 perces filmje bemutatja Bosco Szent Jánosnak – a világ számára ismert nevén Don Boscónak –, a szalézi szerzetesrend megalapítójának fordulatokban bővelkedő, rendhagyó életét. Don Bosco – akit ellenségei többször próbáltak bántalmazni és művét tönkretenni – éjt nap-pallá téve dolgozott, hogy segítse a gyermekmunkásokat és a fegyenceket, valamint táplálja és tanítsa a nincstelen gyermekeket. Egész életét erre áldozta. A meghatóan szép és igaz történet Torino város nagy szentjének példáját mutatja be a világnak, mintegy élő felkiáltójelként, felhívó üzenetül a mai kor emberének a szeretet nevelő erejéről.

25. Merre haladsz?

Ige

- 1Tim 1,18–20

Gondolkör

A lelkiismeret feladata az őrzés és védelem. A hit és a lelkiismeret elutasítását követően elkerülhetetlen a lelki élet hajótörése. Mélypont és következményei: hogyan tovább?

Ráhangelődés

Kérjünk meg valakit a csoportból, hogy vállalja az irányított szerepét. Kössük be a szemét, majd hozzunk létre egy akadálypályát a többiekkel. Hárman irányíthatják hangjukkal a játékost, de közülük csak egy az, aki a helyes irányba vezet. Mennyi idő kell, mire a játékos rájön, kire hallgathat?

Beszélgetés

Vicc: Egy ember, miközben autójával az autópályán halad, rádiót hallgat. Egyszer csak bejelentkezik az adásba az útinform: Vigyázzanak, egy órült ámokfutó az M1-es autópályán a forgalommal szemben vezet! Mire az ember felkiált: Méghogy egy?! Ezer!

„Milyen rugalmas a lelkiismeret. Ma egy vakondtúrás felett sem tudod kifeszíteni, holnap pedig egy hegyet is befed.” (Edward George Bulwer)

Kirgiz közmondás: Vágd magadba a kést, és ha nem fáj, vágd a másik emberbe is...

Mindenkinek van lelkiismerete, ez Isten egyetemes kinyilatkoztatásának egyik formája. De miért nem működik mindenki egyformán? A lelkiismeret olyan iránytű, amelynek az igéhez kell igazodnia, különben bizonytalan és téves irányba vezet.

Miért és mikor dönt úgy az ember, hogy nem hallgat a hit és a lelkiismeret szavára? Mik lehetnek ennek a mások által is tapasztalható és a lelki következményei? Idézzük fel: amikor igazán vádolt a lelkiismereted... Amikor hátat fordítottál mindannak, amit Jézustól tanultál... Hogyan sikerül a hit dolgában elbukott embernek lelkileg megújulni? A hajótörés nem halál! Ahogyan egy hajótörött a túlélésért és visszatalálásért küzd, úgy kellene ennek a lelki életben is lennie. A kegyelmes Istenhez van visszaút: „A szívünk bár elítél, de Isten nagyobb a mi szívünknel.” (1Jn 3,20) Ő keres, nekünk pedig van lehetőségünk visszatalálni.

Altémák

- Luther a lelkiismeretről
- A nürnbergi per
- Istenkáromlás szóval és tettel
- Mik az okai a hibén való megtorpanásnak?
- Nem törvénytelen, csak etikátlan...

Illusztrációk

Könyvek

- Reisinger János: *A lelkiismeret*
- *A Júdás-rejtély*

Filmek

150

Ments meg, Uram! (főszereplők: Susan Sarandon, Sean Penn)

A louisianai apáca, Helen Prejean levelet kap egy halálra ítélt bűnözőtől. Matthew Poncelet hat esztendeje ül a siralomházban, két tinédzser megerősökölása és meggyilkolása miatt szabták ki rá a legszigorúbb ítéletet. A fiatalember arra kéri, hogy legyen a lelki tanácsadója. A nővér elhatározza, hogy segít a magát ártatlannak valló férfinak. Mindent elkövet, hogy megmentse a kárhozatra ítélt lelkét, és kieszközölje számára a kegyelmet. Az idő azonban vészesen fogy, közeledik a kivégzés napja. A film Helen Prejean igaz történetén alapul.

Önkéntes mentős (rendező és főszereplő: Kathy Bates)

Ki mondta, hogy nincs második lehetőség az életben? Ez az igaz történet megmutatja, hogy igenis van – és közben az is kiderül, hogy a saját magunk megismeréséhez vezető út sokszor kiszámíthatatlan...

A több mint harminc éve házasságban élő írópáros, Jane és Michael Stern magánélete és karrierje válságba jutott. Az egykor alkoholistá Michael új, énközpontú életformát választott, aminek hatására Jane magára marad, s ennek következtében tönkremegy az élete. Bénító betegségek lesznek rajta úrrá: legyengítő depresszió, irányíthatatlan pánikrohamok és hipochondria. Miután Jane belefáradt, hogy a fóbiák uralják mindennapjait, nem vállalja tovább az erőtlenné nő szerepét. Úgy dönt, hogy szakít addigi semmitmondó életével, és saját kezébe veszi annak irányítását, teljesen megváltoztatva életmódját.

26. Tarts ki!

Igék

- 2Tim 3,10–17
- Jn 6,60–71

Gondolatkör

Kívülről jövő támadások, üldözés. Keresztényüldözés a történelemlapok lapjain és napjainkban.

151

Ráhangolódás

1. Hívjunk meg egy idős gyülekezeti tagot, vagy látogassuk meg őt otthonában. Hallgassuk meg, hogyan emlékezik a kommunista évtizedekre (Rákosi-évek, Kádár-korszak).
2. Keresztényüldözés. Gyűjtsünk össze minél több cikket a témával kapcsolatosan, lehetőleg mai példákat is hozzunk. Forrás: www.csi-magyarorszag.hu.

Beszélgetés

Ha a kereszténység pozitív üzenetet hordoz (szeretet, felelősség, megbocsátás), miért fordul elő újra és újra az üldözés? Miért tűnhet veszélyes közösségnek egy keresztény gyülekezet? Miért kellemetlen egy egyház működése, szerepe egy társadalmon belül? Miben áll Krisztus egyházának ereje? Hogyan lehet az üldöztetéseket elviselni, kitartani hitünkben? Miként lehet egy kereszténységet nem toleráló országban missziót végezni?

Jim Elliot: „Nem bolond az, aki odaadja azt, amit nem tarthat meg, azért, amit nem veszíthet el.”

Altémák

- Protestánsüldözés – gályarab prédikátorok, csepregi kollokvium
- Néhány alföldi evangélikus gyülekezet létrejöttének története (hitük miatt ide üldözték őket)
- A CSI (Christian Solidarity International) története, bemutatása
- Kínai föld alatti egyház
- A kereszténység és az iszlám
- Krisztus követői és a világ kapcsolata (Jn 17 és 1Jn alapján)

Illusztrációk

Könyv

Richard Wurmbrand: *Beszélgetések a magánzárkában*

„Uram Isten, nem csoda, hogy kevés barátod van, amikor ilyen kegyetlenül bánsz velük” – idézi panaszosan Avilai Szent Terézt a könyv írója. Szavait a szenvedésben megérelődött hit mondatja. Az evangélikus lelkész a nácizmus alatt zsidóságáért, az azt követő kommunista érában Krisztus-hitéért szenvedett meghurcoltatást. Összesen tizennégy évet ült romániai börtönökben, ebből hármát föld alatti magánzárkában. Gyülekezet híján Istenhez intézte beszédeit a cellában, majd megtanulta őket.

Könyv és film

Henryk Sienkiewicz: *Quo vadis*

A regény története Nero idejében játszódik. Bemutatja a császár rövid, de véres hatalmának utolsó éveit, az uralkodó osztály dekadenciáját, a kereszténység elterjedését. Cselekménye több szálon fut. A romantikus szerelmi ág szinte földöntúli érzelmeket ábrázol. Megelevenednek a vad tivornyák és a népszerűséget hajhászó, művészi babérokra törő Nero pojácaságai. A saját zsenijét imádó császár felgyújtja Rómát, hogy a tűzvész lángjainál játszassza el öntetszelgő színészi szerepét. Hogy ennek következményeit elkerülje, tanácsadói sugallatára az új vallás követőit teszi felelőssé. Az áldozatokat vadállatokkal tépetik szét, nyilvánosan keresztre feszítik őket. A vérengzést végül a nép és a szenátus is megsokallja, s Nero – érezvén elkerülhetetlen bukását – önkézzel vet véget életének. Ezért a regényéért az író irodalmi Nobel-díjjal tüntették ki.

27. Mi közöd hozzám?

Ige

- 2Tim 4,9–15

Gondolatkör

Hogyan viszonyuljunk azokhoz, akik bántják szeretteinket, gúnyt űznek a hitünkben, tudatosan ellenállnak az evangéliumnak, vagy elutasítják értékrendünket? Lehetünk-e egyszerre barátai ateistáknak és hívő embereknek?

Ráhangolódás

Rekonstruáljuk, játsszuk el az alábbi párbeszédeket!

A barátod volt kedvese arra kér, hogy menj el vele moziba. Bár már régen szakítottak, és neked is szimpatikus, bizalmatlan vagy. Magad sem tudod, mitévő légy.

Egy ismerősöd arra kér, hogy kísérd el egy koncertre, mert egyedül nincs kedve szórakozni menni. Azt hallottad róla, hogy már kis mennyiségű alkohol is a fejébe száll, és olyankor lehetetlenül viselkedik. A múltkor durván megsértette egyik közös barátotokat, azóta sem kért bocsánatot. Mit teszel? Elmégy vele, vagy sem?

Édesanyád volt főnökével találkozol össze, aki szemrebbenés nélkül elbocsátotta anyukádát az állásából. Most negédesen akar veled beszélgetni, és szüleidről kérdezősködik. Hogyan reagálsz?

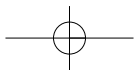
Egy régi osztálytársaddal találkozol a pályaudvaron. Kiderül, hogy egy irányba utaztok, ezért együtt kerestek ülőhelyet. Ütközben megakad a szeme egyházunk 1%-os hirdetésén. „Fogadjon örökbe egy nagymamát!” – olvassa, majd rögtön kifakad. Te próbálsz megvédeni a plakátot kiragasztókat, a kereszténységet, hitedet, önmagadat.

A barátod azt mondja, hogy szombaton este vele kell tartanod egy háziluliba. Ha igazán szereted, ott leszel. Tudod jól, hogy ezeken a bulikon a legvadabb dolgok is előfordulhatnak. Nem szeretnéd, ha a barátságotok rámenne, de döntened kell, kihez van több közöd: hozzá vagy Jézushoz.

Beszélgetés

Pál apostol meghagyja Timóteusnak, kitől őrizkedjen. Nem személyválogatás, amit Pál tesz, és amire Timóteust buzdítja? Milyen magatartásforma az őrizkedés? Tűrészhatár. Milyen szavakat nem lehet kimondani a jelenlétben, milyen viselkedést tartasz felháborítóknak? Mi az, amit Jézus követőjeként semmiképpen sem tolerálhatunk identitásunk feladása és személyes sérelem nélkül? Mikor kell felemelni a hangunkat és „elhatárolódní” valakitől egy társaságban vagy a társadalomban? Jézus egyértelmű útmutatást ad tanítványainak: *„Ha pedig valaki nem fogad be titeket, meg sem hallgatja szavaitokat: menjetek ki abból a házból vagy városból, még a port is verjétek le lábatokról.”* (Mt 10,14) Hogyan egyeztethető ez össze a szeretet és a misszió lelkületével?

Számos hétköznapi helyzetben viseltettünk már fenntartással. Gyanakvoók és óvatosak vagyunk, ha ismeretlen emberekkel találkozunk, vagy

olyanokkal, akiknek a negatív tulajdonságairól hallottunk. Óva intjük egymást, mivel szeretnénk megvédeni a másikat a vitáktól, támadásoktól, kellemetlen helyzetektől és fájdalomtól. Ez a szeretetből fakadó törődés jele, hiszen „*minden szabad, de nem minden használ*” (1Kor 10,23).

Altémák

- A keresztényekkel sem lehet mindent megtenni.
- A jó erkölcsöt megrontja a rossz társaság (1Kor 15,33).
- Istenkáromló együttesek és gyűlöletet keltő számaik. Mindegy, mit hallgatsz?
- Védett vagy védtelen?
- Fabiny Tamás: Egy korinthus tizenhárom
- Gyöngyöket disznók elé?

Illusztráció

Film

A dárda vége (rendező: Jim Hanon)

Az ecuadori dzsungelben él a Waodani törzs, amely kegyetlenségéről hírhedt. A felnőtt emberek 60 százaléka a statisztikák szerint nem természetes módon hal meg közülük. Az ötvenes évek közepén néhány amerikai misszionárius érkezik családjával a dzsungelbe, hogy kapcsolatot teremtsen a Waodanikkal, és a keresztény értékekre, a másik ember iránti tiszteletre, szeretetre és megbocsátásra próbálják őket tanítani. A film Jim Elliot misszionárius és társai igaz történetén alapszik.

V. Megszerzés

Püünkösd – tanévzárás

Birtoklom vagy birtokol?

155

28. Békesség

Igék

- Jn 14,27–28: Nem úgy adom, ahogy a világ
- Jn 20,19–23: Békesség néktek!

Gondolatkör

A zajos, zaklatott, monoton, munkával töltött s olykor konfliktusokkal terhelt időszakok után mindenki békességre vágyik: csendre, nyugalomra, pihenésre. A békesség hangulati jellemzője: zavartalanság, harmónia. A világ adta békességet csak átmenetileg birtokolhatjuk, megtartása nehéz. Jézus békessége viszont adatik nekünk, és nem ér véget vasárnap este vagy a nyaralás végén. Ő szüntelenül jelen van az igében, a szentségben, a megszentelő Lélek által, aki belső békénket munkálja. A békesség és bűnbocsánat „édestestvérek”. „Nyugtalan a mi szívünk, amíg meg nem nyugszik benned.” (Augustinus: *Vallomások*)

Ráhangelődés

1. Készítsünk egy-egy kollázt színes magazinok fotóiból. A négy csoport kollázsainak témája:
  - a) Nincs békesség
  - b) Békességre várva
  - c) Békességet munkálók
  - d) Békesség
2. Olvassuk fel Ség Gusztáv *A békesség* című versét.

Megszerzés

Beszélgetés

Békességre mindenki vágyik. Helyhez, eseményhez vagy személyhez köthető-e a békesség? (Az otthon, a templom csendje, a gyermeknek anyja ölése, a kedvesre való rátalálás öröme.) Meddig tarthat az az állapot, amelyet te békességnek nevezel? Mi miatt szűnik meg? Boldog békeidő, békebeli világ. Az első világháború előtti korszakot nevezték így, illetve azt, ha valaminek a jó minőségét kívánták kifejezni. A nyugtalanságnak nyomasztó és fárasztó elemei is vannak: hangoskodás, fontoskodás, aggodalmaskodás, konfliktusok, megoldatlan feladatok, bűntudat.

Van, aki más halálhírére ezt mondja: békességre lelt, megpihent. Csak a mennyországban ismerjük meg, mi az igazi békesség? Miben mutatkozik meg a különbség a világ adta és a Jézustól kapott békesség között? A béke, békesség tartós fenntartása az egyik legnehezebb dolog, sőt a megteremtése is sok-sok áldozattal jár. Mit tesz az ember és mit tesz Isten a békességért?

Isten Fia maga békéltette meg az embereket az Atyával. Megbocsátó szeretete felszabadító módon hat ránk. Ha valakinek nincs Istentől kapott lelki békessége, az rendezett körülményei ellenére sem tudja átélni a békességet.

Altémák

- „*Nem azért jöttem, hogy békességet hozzak, hanem hogy kardot.*” (Mk 10,34)
- Békeidő van? – Nyugtalanító események, körülmények
- Nyugodj meg! – Békesség parancsszóra?
- Hogyan lehet békességet nyerni döntéseinkben?
- A fiatalság nyughatatlansága és türelmetlensége – A sorsával megbékélt és a lenyugodott ember
- Az idegesség és feszültség „oldószerai”

Illusztrációk

Könyv

Kodolányi János: *Boldog békeidő*

A regény a századforduló „aranykorát”, a Ferenc József-i „boldog békeidők” magyar társadalmát eleveníti meg. A mű előterében Németh Gyula erdész alakja áll, akinek az életéből hiányzik az igazi szeretet, önző és akaratgyenge ember, az események játékszere, tetteit és indulatait a szenvedély vezeti. Ezzel párhuzamosan bontakozik ki előttünk a falu képe, a baranyai félig

magyar, félig sváb fészek köznapi és ünnepi élete; a templom, a kocsmá, a cséplés, a kaszinó. A kifosztott, szeretetlenn, hazugságra épült világban az erdész kisfia képviseli az egyetlen meleg színt, aki meghökkentő kérdéseivel nyitogatja, leplezi le a felnőttek zárt és álszent világát. Kodolányi nagy művészettel ábrázolja a kort, a hőseit, a történelem és a lélek belső rezdüléseit.

Film

Forrest Gump (főszereplő: Tom Hanks)

Egy egyszerű amerikai vidéki fiú élettörténetét követhetjük végig 1950 és 1970 között. Forrest Gump jelen volt a 20. század minden fontos eseményén a foci pályától a harctérig, az elnökök klubjától a médiavitáig, míg végül meg nem pihent egyetlen igaz szerelme karjában. Forrest Gump IQ-ja nem szárnyal az egekig, de rendkívül becsületes és jólelkű fiú. A körülötte élők zaklatott világában a szeretet állandóságát és a békességet képviseli. Tetteivel és viszonyulásával hozzájárul, hogy barátai megbékéljenek sorsukkal, és önmagukra leljenek.

29. Mennyei hajlék

Igék

- Jn 14,1–11: Elmegyek, helyet készítek nektek
- Jn 5,24; Jn 8,51: Reménység
- Jn 11,25; Jn 17,2–3: Örök élet

Gondolatkör

Túlvilág, másvilág, feltámadás, örök élet és kárhozat. Jézus megnyugtató módon, sőt már most jelenvalóként beszél az eljövendő örök életéről. A mennyei hajlék olyan hely, ahol már vár bennünket az Atya, és ahol helyet készített számunkra Jézus. Boldog reménységünk, hogy ezt a világot nem vesztésként hagyjuk el, hanem van egy hely, ahol a győztesek öröme tölthet el bennünket.

Ráhangelődés

1. Ismertessük (vagy beszéljük meg) különféle vallások túlvilággal kapcsolatos elképzeléseit. A túlvilági élet formái, reinkarnáció, az ókori Egyip-

tom vallása, brahmanizmus. Az ember sejtí a lélek halhatatlanságát, nem hiszi, hogy a halálé az utolsó szó.

2. Énekeljük el a *Jertek, énekeljünk* című énekeskönyv 251. énekét: a „Fenn a mennyben az Úr minden győztesnek ád”, illetve az „Ahol az élet vize árad” című ifjúsági éneket (Új ének 3.; 165.).
3. Marie Luise Kaschnitz *Élet a halál után* című verse.

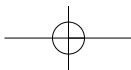
Beszélgetés

Halál – mi jut eszedbe a szó hallatán? Legfélelmetesebb ellenségünk. Szinte személyként, ismeretlen és sötét alakként képzeljük el. A könyörtelen kasszás. Meghalok – mit érzel, ha ezt kell kimondanod? Aki született, egyszer meghal, de magunkat nem tudjuk halottként elképzelni. Talán ezért is – és amiatt, mert az élet értékét nem tudják meghatározni – bálnak könnyelműen a fiatalok egészségükkel, a tudatmódosító szerekkel.

Átéltük, mit jelent más halálhíret kapni, közeli hozzátartozót elveszítetni, gyászolni. Visszaadta lelkét Teremtő Urának – mi jut eszedbe arról? A keresztény ember Istent élet és halál Urának vallja. A szerető mennyei Atya nem önkényesen veszi el életünket, nem kell szoronganunk kiszolgáltatottságunk miatt. Ő örök életet akar nekünk adni. A mennyei hajlékba hív haza. Milyen érzés erre gondolni? Nem aktuális? Jézus mondja: „*En vagyok az út, az igazság és az élet*” – hogyan magyaráznád ezt el annak, aki vigasztalásra szorul? Jézus azért jött, hogy életünk legyen. Ő maga az Élet. Jézus önmagát adja nekünk: ha hittel elfogadjuk váltságát, az örök élet birtokosaivá lehetünk már földi vándorlásunk során. Jézus miatt nem az ismeretlenbe készülünk. Oda tartunk, ahol igazi otthonunk van.

Altémák

- Anime, Doom, emo, gothic... Erőszak, halál, halálvágý a tévé, számítógép és a zene világában.
- Az üdvösség helye keresztény utópia? Hol van vagy hol lesz a mennyország?
- Aliter, taliter, totaliter aliter...
- „*Az Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, békesség és a Szentlélekben való öröm.*” (Róm 14,17)
- Viccek a mennyországról és poklóról – nem csak keresztény szemzögből.

- Az élet mesterséges meghosszabbítása, donáció, euthanázia – bioetikai kérdések.

Illusztrációk

Film

Ha eljön Joe Black (főszereplők: Brad Pitt, Anthony Hopkins)

Előbb vagy utóbb mindenki találkozik a maga Joe Blackjével... Bill Parrish New York-i médiamágnás hatvanötödik születésnapjára készül. Egy reggelen megéri a Halál szele, amely kapcsolatba lép vele. Bill az egészet egyszerű hallucinációnak tudja be. Halálfélelme viszont megtestesül, és belép otthonába. Joe Black megnyerő modorú, jóképű fiatalember. Magával akarja vinni áldozatát, de meglátja gyönyörű lányát, Susant. A gazdag férfi érzi a halál vívódását a földi élvezetek láttán, ezért lepaktál vele. Elodázhatta saját utolsó óráját, amíg Joe Black megízleli az emberi létet.

159

Ajándékba kapott életek – dokumentumfilm

1998 novemberében autóbalesetben meghalt egy 26 éves fiatalember Pécsen. Ő már halála előtt felajánlotta szerveit transzplantáció céljára. Ezt a döntést szülei tolmácsolták az orvosoknak. Így a fiú szívét, máját, veséit és hasnyálmirigyét négy különböző ember kapta. Számukra a tragédiából megváltás következett, és meg akarták köszönni az életet. A négy férfi két és fél év után találkozott egymással, és ellátogattak Pécsre. Elmentek a fiú szüleihez és sírjához is.

30. Világosság

Igék

- Jn 1,1–13: A sötétség nem fogadta be...
- Jn 8,12: Én vagyok a világ világossága, aki engem követ nem jár sötétségben.
- Jn 12,35–36: Mint világosság fiai járjatok!

Megszerzés

Gondolatkör

A világosság gyógyít, a sötétség megvakít. Jézus tanítványai maguk is világossággá, fénylő tájékozódási ponttá, csillagokká válnak a világban. Jézus a világosság!

Ráhangelődés

160

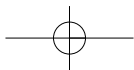
1. Ötleként vessük fel, mi lenne, ha az ifiseknek is lenne egyenpólójuk (ha már van, most készíttessünk újat). Beszéljük meg, milyen jelképet, szöveget helyeznénk el rá, és milyen színt választanánk. Figyeljük meg, hogyan beszélnek színekről, jelképekről egymás között.
2. Plakátmeditáció Gémes István *Színlátás* című könyvének segítségével. (Nyitott ajtó, 6–7. o.; Az alagút végén, 68–69. o.)

Beszélgetés

A fény pozitív élettani hatása bizonyított (például a D-vitamin termelődésében). Napjainkban már szinterápiával kombinált fényterápiával is végeznek gyógyító tevékenységet. (A lámpa dr. Fenyő Márta magyar tudós találmanya.) A világosság, illetve annak hiánya közérzetünkre is komoly befolyással van. A téli időszakban sokan mutatnak depressziós tüneteket. A sötét magánzárkában az örület határára is eljutottak a rabok. Keressünk példát arra, amikor a fény negatív módon hat valakire (korai ébresztő, vallatás, Napba nézni).

Ha ismerjük a világosság előnyeit, miért szeretnek a fiatalok sötétben szórakozni? Mi az oka a késő éjszakai kimaradásoknak? Miért lehet vonzó a fekete ruházat, a rockerség, az úgynevezett gothic stílus? Hallottatok-e a „Sensation white”-ről? (Egy hatalmas arénában csak fehérbe öltözött emberek táncolnak. Amszterdamból indult az ötlet, és mára már a világ nagyvárosai mind rendeznek fehér partit.)

A világosság hétköznapi helyzeteinkben is előny. Jobban tájékozódunk, könnyebben mozgunk, nagyobb biztonsággal vezetünk, és a közbiztonság is jobb fényes nappal. A *felvilágosít*, *felvilágosodás* fogalmak az értelemmel kapcsolatosak. Mit jelenthet a *megvilágosít* kifejezés János evangéliumában? Jézus önmagát, illetve tanítványait nevezi a világ világosságának. A sötétség a bűn, az istenismeret hiánya; a világosság a hitben való, istenfélő, Jézust követő élet váltófogalma. Ennek ismeretében lesz érthető, miért nem fogadja be a sötétség a világosságot. A világosság fiaiként járni, világosságban járni azt jelenti: szentnek lenni, azaz gyűlölni a bűnt. Mondjunk konkrét

példát arra, szerintünk miben nem vesz részt az, aki Jézust, a világosságot követi. A sötétség – bűn – halál ellentéte a világosság – szent élet – örök élet.

Altémák

- Örök világosság? Lehet-e a fizikailag tapasztalható sötétség nélkül élni?
- A halálközeli élmények „fénylénye”
- Örök világosság és a külső sötétség
- A színek hangulata és jelentése
- Zsoltárok a világosságról
- Tűzoszlop, a Szentlélek tüze – Isten vezetése
- Dicsőség, reflektorfény

161

Illusztráció

Film

ZMC *Rozetta* 4. Advent, karácsony

Gaál Éva festőművész *Jézus gyógyít* című képe.

Szirmai Zoltán nyugalmazott evangélikus esperes bemutatja a fasori evangélikus templom Benczúr Gyula által festett oltárképét.

31. Egység

Igék

- Jn 15,4–8: Gyümölcsöző tanítványság, meghallgatott imák
- Jn 17,6–26: Az egység ajándékai

Gondlatkör

Egység az Atyával, a Fiúval és egymással. A Krisztussal és Krisztusban való egység ajándékai: öröm, megszentelődés, igazság, hit, szeretet, dicsőség, az imák meghallgatása, örök élet.

Ráhangolódás

Játék: a közös kirakó tanulságai.

Játékosok: ötfős csapatok.

Szükséges: csapatonként egy asztal. Minden csapat öt borítékot kap, a darabokra vágott négyzetek részeivel.

Megszerzés

☞ *Szeretetkirakó (Vezess! 34. 1999/I. 28–29. o.).*

A játék menete: a játékvezető elmondja, hogy a borítékok öt négyzet darabjait tartalmazzák. A játékosok feladta az öt egyforma nagyságú négyzet kirakása. A munka közben tilos mind a beszéd, mind a szavak nélküli kommunikáció. A játékosok nem kérhetnek egymástól és nem adhatnak egymásnak a kirakóból. A négyzetek részeit csak az asztal közepére lehet helyezni, és csak onnan szabad elvenni.

(A játék végére gyakran elszabadulnak az indulatok. Irigység, harag, összeszólalkozás tanúi lehetünk. A fiatalok új oldalukról ismerhetik meg magukat és egymást is.)

Beszélgetés

Mit vettünk észre egymáson és önmagunkon a játék közben? Mi volt fontosabb: a saját feladatunk vagy a csoporté? Mit eredményezett a kommunikáció hiánya? Egy közösség küldetését gyakran szimbolizálja a szekér, amely csak akkor képes előre menni, ha egy irányba húzzák. Mi okozza a megszakadt kapcsolatokat, válást, közösségek széthullását, egy ország meggyengülését? Hogyan lehet megújítani a barátságot, megmenteni egy házasságot, összetartani egy közösséget, megerősíteni egy országot? Közösségeinket gyengíti, rombolja az önzés, a széthúzás, a pártoskodás, az ellenségeskedés. Mire van szükség, hogy egymásra tudjunk hangolódni, egy akaratra jussunk? Miért mondja Jézus, hogy nélküle semmit sem tudunk cselekedni? Az egység „építőkövei”: alázat, megértés, empátia, céltudatosság. Ezeket azonban az Istentől kapott Lélek munkálja.

Egységben az erő! (Szemléltethetjük egy csomag spagettivel vagy egy hosszú hajú lány hajfonatával.) Ez tanítványi küldetésünk minden területén és imádságainkra is igaz. Egy ember hangja nem hallatszik el messzire, egy csoport kiáltására mindenki figyel. Ha egységben vagyunk Istennel, csalódásmentes imaéletet élhetünk. Kéréseink és Isten akaratja egybecsendülnek.

Öröm, megszentelődés, igazság, hit, szeretet, dicsőség, az imák meghallgatása, örök élet. Vegyük sorra, miért lehetetlen ezeket megélni a Jézussal és az egymással való egység hiányában.

Altémák

- A keresztyének egysége a hiteles és hatékony misszió alapfeltétele.
- Törekeny egység: egyházszakadás, szekták.

- Ökumené: megélt és gyakorlott egységtörekvés.
- A vb-győztes brazil futballcsapat titka. Az edzőre hagyatkozás, az egymásra hagyatkozás és az Istenre hagyatkozás példája.
- Forradalmaink lelkülete – 1848, 1956
- Kiegészítés

Illusztráció

Film

Szabadság, szerelem (főszereplők: Dobó Kata, Fenyő Iván, Csányi Sándor) 1956. Magyarország csupán egy kis csatlósállam a szovjet blokkban, de nagyhatalom is: vízilabda-válogatottja verhetetlen. A pólós srácok a vasfüggöny mögött is az élet császárainak érzik magukat; élvezik a sikert és a lányok rajongását, magabiztosak és összetartók. Eddig egyetlenegyszer vesztettek: 1955-ben, amikor egy moszkvai mérkőzésen a bíró nem engedte őket győzni. Mindannyian a visszavágásra, a melbourne-i olimpiára készülnek. Ám a történelem alaposan összekavarja a terveiket. Budapesten kitör a forradalom. A csapat fiatal sztárja, Karcsi és barátja, Tibi belekeveredik az utcai eseményekbe. Eleinte csak a kalandot keresik. Karcsinak megakad a szeme Vikin, a harcias műegyetemista lányon, és a nyomában járva eljut a forradalom legfontosabb színhelyeire: ott van a Kossuth téren, majd a Rádió ostrománál is.

163

32. Isten hűséges szeretete

Igék

- Hós 6,1–6: Megsebez, de meg is gyógyít... harmadnapra feltámaszt.
- Hós 11,1–8: Nem izzó haragom szerint bánok veled... Isten vagyok én, nem ember.
- Hós 13,14: Hol van a tövised, halál?

Gondolatkör

Isten hűséges szeretettel bánik népével. Megmagyarázhatatlan, miért tart ki mellettünk. A hozzá megtérők átélhetik gyógyítását, irgalmát, hatalmának érdekünkben alkalmazott megnyilvánulásait. Az ítélet a harag napja lesz-e, vagy a győzelem napja?

Megszerzés

Ráhangolódás

Vidám játékok:

1. „Gyilkos kézfogás”. Mindenkinek körbe kell járnia a teremben, és a többiekkel kezét kell fognia. A kijelölt játékos „speciális kézfogással öli meg áldozatait”. A másik kijelölt játékos – a nyomozó – igyekszik elfogni a bűnözőt.
2. Mindenki fekdjön le a földre, egy fő kivételével. A kijelölt játékos feladata mosolygással, grimasszal „feltámasztani” a többieket.

Beszélgetés

A fiatalok általában olyasmivel foglalkoznak, ami szerintük „megéri”, amit hasznosnak és már most használhatónak tartanak. Semmi olyat nem szeretnek csinálni, ami túl nagy befektetést és arányában kis profitot nyújt. A nagy barátságok és nagy szerelmek időszakát élik. A tökéletesre vágyanak. Isten tökéletes szeretettel közelít – miért hátrálnak el tőle mégis az emberek? „Jöjjetek, térjünk meg...!” Tudjuk-e, mire szólít fel a próféta? Miért ne halogassuk a megtérést?

Mikor térül meg a befektetett idő, figyelem, önátadás? Érdekli-e a fiatalokat a távoli jövő? Hogyan képzelitek el az utolsó időket? Mikor és hogyan lesz vége a világnak? A fantáziánk és a filmélményeink borzaszó jeleneteket hoznak elő, amelyek szorongással töltenek el bennünket. Bár Hóseás ismeri Isten hatalmát, mégis hűséges szeretetét hirdeti. Hogyan jellemeznénk Isten szeretetét?

Isten egész életünkben gyengéd szeretettel bánik velünk. Azért térjünk meg, mert ő jóra fordítja a rosszat, és a halálból is kivált bennünket. Hűséges azt jelenti, hogy mindig lehet számítani rá.

Altémák

- Istennek melyik a domináns tulajdonsága?
- Nem ember az Isten! Az antropológiai istenkép.
- Jehova tanúi és a világvége számítása.
- A hűséges szeretet ismérvei.

Illusztráció

Film

Számtalan katasztrófafilm van forgalomban. Ha szeretnénk, megnézhetjük valamelyiket, hogy lássuk, miként ábrázolja a filmes szakma az utolsó időket.

33. Látás, értés

Ige

- Jn 9: A gyógyító Jézus, a vakon született és a farizeusok.
„*Én ítéletre jöttem e világra, hogy akik nem látnak, lássanak, és akik látnak, vakká legyenek.*”

Gondolatkör

Észlelni – szemlélni – meglátni – belátni – érteni. A testi és lelki szemek megnyílása a Gyógyítótól kapott kincs. A vaknak a testi gyógyulás segít felismerni Jézus isteni hatalmát. Akik a vakon született meggyógyításában nem látták meg a messiási jelet, vakok maradtak.

Ráhangelődés

Nézzük meg a különleges képek dia-összeállítását vagy a 3D-s mágikus képeket.

A képek megértéséhez, az igazi látáshoz nem csak élettanilag jól működő érzékszerv kell.

Beszélgetés

A látás és az értelem – mint egészségünk része – Isten ajándéka. Az egészséges emberek gyakran nem tudják, hogyan viszonyuljanak a fogyatékkal élőkhez. Hangosabban és tagoltabban vagy gyermekien egyszerű kifejezéseket használva kommunikálnak velük. A testi fogyatékkal élőköt olykor szellemi fogyatékosként is kezelik. Nem jól látják, nem jól értik a helyzetüket. Jézus kortársai a bűn és a betegség ok-okozati összefüggésében hittek.

Vannak lelki fogyatékkal élők is? Mikor használjuk az *elvakult, szűk látókörű, csőlátás* kifejezéseket? A farizeusok „lelki autisták”, képtelenek a ma-

guk agyonszabályozott világán túl látni. Ismersz-e olyan embereket, akik mindig mindent megmagyaráznak vagy hitetlenkedők?

Mi az elgondolkodató-szokatlan Jézus gyógyításában? A vaknak is engedelmeskednie kell, neki is el kell indulnia a hit útján. Aki nem látja meg Jézus tetteiben a Megváltó cselekedeteit, nem hiszi hatalmát, az megmarad az értetlenség, a bűn állapotában. Jézusban az Isten Fiát felismerni csak a hit által szemlélve lehet.

Altémák

- Teljes életet élő testi fogyatékos emberek (Andrea Bocelli, Joni Eareckson Tada).
- Egészséges hitetlenek, fogyatékkal élő hívők.
- Az értelem is lehet vak – elvakult ateisták.

Illusztrációk

Film

Vak szerelmek (rendezte: Juraj Lehotsky)

A Cannes-i díjnyertes film érzékeny vizuális reflexiója a világtalan emberek hétköznapjainak és legbensőbb érzelmeiknek.

Vakvagányok (rendezte: Tímár Péter)

Egy nap Ede és Zaki, a két sikertelen rockzenész elcsíp egy pályázatot – egy zenés darabot kell írniuk vakoknak, a Vakok Intézete jubileumára. Mivel más jelentkező nem akad, megkapják a megbízást. Két éjszaka alatt összedobják a musicalt. De legnagyobb csalódásukra csak akkor kapják meg az ígért összeget, ha be is tanítják a vak gyerekeknek a darabot.

Így hát kénytelenek elmerülni a vakok világában. Ahogy a film nézői is...

Miközben Zaki egy stúdióban a musicalen dolgozik, Ede elkezd próbálni a vak fiatalokkal. A színjátszó csoportban különös versengés veszi kezdetét a vak lányok között...

Egytől egyig beleszeretnek Edébe, sőt a szőke Edit elhatározza, hogy mindenáron a közelébe férkőzik. De a rockzenész rendezőként csődöt mond. Fogalma sincs, hogy kell bánni velük, úgyhogy hamar feladja. Az igazgatónője javaslatára azonban megkeresi Imolát, egy vak kisfiú balett-táncos mamáját, s a fele gázsiját felajánlja neki a segítségéért. A nő egyedül él, szüksége van a pénzre. Imola eleinte viszolyog a vakoktól, a saját hatéves vak kisfiát sem

szereti. Ede mindjárt a próbák elején lelép, Imola egyedül marad a vak fiatalokkal. És a velük való munkában lassan leküzdírtóztatát a saját kisfiától...

Ez a film vakoknak készült – és mint ilyen első a mozgókép történetében. Sajátos narráció segíti a vakokat a történet követésében, amely a látó nézőknek is izgalmas felfedezést nyújt a kép újraértelmezésében.

34. Új kezdet – Kegyelem

167

Igék

- Hós 2,1–3.16–25
- Jn 1,14–18

Népem! Van irgalom! – „*Valamennyien az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre.*”

Gondolatkör

Van még egy esélyed! – A kegyelmet nem lehet kiérdemelni, sem teljesítménnyel megszerezni. Átéldhetjük, örülhetünk neki, de nem a mi eredményünk, ha birtokoljuk.

Ráhangelődés

1. Idézz fel olyan élményeket, amikor valakitől kaptál még egy esélyt, vagy nem kaptad meg a jogos elmarasztást. Például a tanár nem írta be az egyest, bár aznap nem készültél. Javító dolgozatot lehetett írni vagy a jobb jegyért felelni. Vesztesre álló focicsapatod az utolsó percekben még rúghatott egy szabadrúgást. Miért emlékezetes ez az eset számodra? Milyen ellentétes érzéseket tapasztaltál a felidézett esemény során?
2. Csoportos játék. A feladat a megadott szavak segítségével egy jelenet előadása. A *kegyelem* szón kívül öt-hat tetszés szerinti szót adjunk meg csoportonként. Figyeljük meg, kulcsszavunk milyen kontextusban szerepel a jelenetekben.

Beszélgetés

Bizonyos szavakat csak ellentétpárjokkal együtt tudunk megérteni. A kegyelem is ilyen. Aki nem bűnhődött még valamiért, nem nehezedett rá egy már kirótt büntetés árnyéka, az nem érzi a *kegyelem* szó felemelő erejét. Miért fontos esélyt adni és esélyt kapni az újrakezdéshez?

Megszerzés

Mi adhatott erőt a jogtalanul szenvedő, kiszolgáltatott, kényszermunkára deportált fiataloknak a volt Szovjetunió bányáiban? Mit jelenthetett számukra a hazatérés? Mikor gyötrelmes és mikor inspiráló az újrakezdés lehetősége?

Isten újat kezd majd velünk az örök életben, de az új ég és új föld már nem ez a bűnnel terhelt világ lesz. Nem ugyanazt kezdjük ismét.

Luther a kegyelmes Istent kereste, és meg is találta Jézus Krisztusban. Milyen élethelyzet segíthet abban, hogy vágyódjunk a kegyelmes Isten után? Tudtál-e már igazán örülni annak, hogy Isten kegyelmes?

Altémák

- Reményik Sándor *Kegyelem* című verse
- Bonhoeffer gondolatai az olcsó és a drága kegyelemről
- Vallo-d-e magadat kárhozatra méltónak?
- „Megbűnhődte már e nép a múltat s jövőndöt.”

Illusztrációk

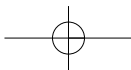
Film

Idétlen időkig (főszereplők: Bill Murray, Andy McDowell)

Az időjós Phil önző, cinikus, szűk látókörű alak, aki utálja a világot, és pokollá teszi mások életét. Amikor vidékről kell tudósítania, már alig várja, hogy visszatérhessen Pittsburghbe a „száműzetéséből”. Ebben azonban megakadályozza a váratlan hóvihár, amelyről azt jósolta, hogy nagy ívben elkerüli a környéket. Másnap reggel különös dolog történik vele: úgy érzi, megismétlődik vele az előző nap, minden nyomorúságával együtt. A következő nap sem változik a helyzet, megint minden újra megismétlődik. A kétségbeesett Phil orvoshoz, majd pszichiáterhez fordul segítségért.

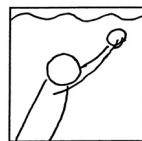
Sommersby (főszereplők: Richard Gere, Jodie Foster)

Jack Sommersby nem hagy különösebb úrt maga mögött, amikor elmegey harcolni a polgárháborúba. Felesége némileg meg is könnyebbül, hogy durva, erőszakos férjét távol tudhatja magától. Azt azért hét év után sem hiszi, hogy Jack ne térne vissza. Az asszonyi érzések sosem csálnak: a férj egy szép napon visszatér – de mintha a háború kicserélte volna, mintha nem ugyanaz az ember lenne, aki volt.

VI. Felemelkedés

Nyár

Küldetés – Továbbadás – Most mitévő legyek?

169

35. Küldetés a gyülekezetben

Igék

- Jn 12,20–26: földbe esett búzaszem
- 1Tim 2,8–3,13: megbízható munkatárs
- 2Tim 2,19–21: megszentelt edény

Gondolatkör

A mélyben talált kincseket nem őrizgethetjük. Felismeréseink, nagyobb önismeretünk, elmélyült hitünk segítségével gyülekezetünkben kell elősegíteni mások kincsekre találását. Isten országa belőlünk és általunk épül. Legyél megszentelt edény, megbízható munkás, földbe esett búzaszem!

Ráhangelődés

1. Közös munka a templomban, a templomkertben, az ifiteremben, a parókia udvarán. Takarítsunk, fessünk, tisztítsuk meg a kegszereket, tegyünk rendet a polcokon, vagy katalogizáljuk a könyveket stb. Figyeljük meg a munka intenzitását, a fiatalok készségét, kitartását.
2. Kérjük meg a gondnokot, hogy legyen közös munkánk során a vezetőnk, és beszéljünk vele, miért vállalta ezt a szolgálatot.
3. Reményik Sándor *Azt mondják* című verse.

Beszélgetés

Milyen vezérelv alapján dolgozhattak az építészek, a varró és hímző asszonyok, az oltárt díszítők, termeink berendezői, a kegszereket készítő kézművesek? A funkcióhoz illő anyagok, formavilág, igényesség, precizitás bontakozik ki előttünk. Cél: Istennek adni a legszebbet, legjobbat, a tökéletest.

Megtalált kincseinket először a gyülekezetben osztjuk szét. Miért ez a küldetésünk első színtere? Miért könnyebb az elmélyülés eredményéről,

Felemelkedés

mege erősödött hitünk ről ezen a fórumon szólni? A teljes közösségnek öröm, ha valaki szolgálatra vállalkozik. Isten áldásában részesülni felemelő érzés, látni annak megvalósulását egymás életében hálára indít, reménységgel tölt el. A gyülekezet közössége várja- elvárja, hogy mege erősödött tagjai erejük-höz méltón terheket is viseljenek.

Mi lehet egy fiatal küldetése a gyülekezetben? Legyen szent edény – megtisztított, megszépített, a különleges feladatra szánt. A megtisztulás a bűnbánat, a gonosz elhagyása. Ebből következik az Istennek szánt élet.

Megbízható munkás – a legjobbat adni ezen a téren is, nemcsak az elvégzett munka minősége, a szolgálatot tevő „minősége” is fontos.

Földbe esett búzaszem – önfeláldozás, az élet szétosztása.

Altémák

- Mennyi idő kell a felkészülésre? Lelkészképzés, diakonisszaképzés, munkatársképzés, ifivezető-képzés.
- Ki mondja meg, mi lehet a feladatod? Elhívás, alkalmasság, tanulás, megbízatás.
- Tétlen keresztények? Hallgatóság, közönség-közösség és szolgáló egyház.
- Szolgálatok fontossági sorrendje?
- Keresztények szolgálatban: orvosok, tanárok, építészek, művészek.
- Evangéliumi Színház
- Új magyar evangélikus templomok; MODEM-kiállítás

Illusztrációk

Filmek

- *Fébé 2007* – a ZMC dokumentumfilmje
- *Lehulló lepel* – a ZMC dokumentumfilmje dr. Fabiny Tiborról

36. Küldetés a mellettünk élőkért

Igék

- Jn 13,12–16: „Amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek!”
- Jn 13,34–35: „Ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!”

Gondolatkör

Legyél megbocsátó! Szeress! A keresztények első és legfontosabb ismertetőjele az egymás irányában megélt szeretetet. Nem önhittséggel, hanem örömmel mondhatjuk: a többi vallás sorából ez a lelkület emel ki bennünket. Isten szeretet.

Ráhangelődés

Példák: Paris Hilton, Vilmos herceg, esetleg a helyi igazgató vagy egy politikai gyermeke (írjuk fel nevüket egy kartonlapra vagy mutassuk meg képeiket). Mit jut eszetekbe róluk? Gyakran tapasztaljuk, hogy a hírességek gyermekei botrányhősök. Borsot törnek szüleik orra alá, a közvéleményt is felháborítják visszatetsző viselkedésükkel. Lehet, hogy csak beképzelték, bár sokan közülük nevükhöz méltatlanul élnek.

171

Beszélgetés

„Nagyon sok keresztényen úgy tesz, mintha karácsonyfadísz lenne: jelen van, jól is mutat, de láthatóan semmi gyakorlati haszna sincs.” (Vezess! 33. 1998/IV. 20. o.) Mi az, amit minden keresztény feladatul kapott Jézustól? Mindenkit szeretnünk kell? Vannak szeretetre méltó és szeretetre méltatlan emberek? Kell-e bizonyítani a szeretetet? A megbocsátás a szeretet hitelesítő pecsétje.

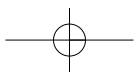
Jézus követője sem tökéletes ember. Történt-e már olyan eset, hogy csalódnod kellett vagy megbotrántkoztál egy hívő ember viselkedése miatt? Miért fontos, hogy milyen a kapcsolat a gyülekezet tagjai között?

Az első jeruzsálemi keresztény közösség élete nagy tiszteletet és rokonszenvet váltott ki a népből, emiatt napról napra újak csatlakoztak hozzájuk. Néhány évvel később Tertullianus már idézte, amit Jézus követőiről mondtak akkoriban: „Nézd, hogyan szeretik egymást, mennyire készek meghalni egymásért!”

Altémák

- Szeretet: szentimentalizmus helyett krisztusi tekintet, amely mindent megszépít.
- Amikor nem tudsz szeretni (Reményik Sándor *És a szívem is elhagyott engem* című verse).
- Ajándékok, amelyek nem kerülnek pénzbe (Vezess! 33. 1998/IV. 18. o.).

Felemelkedés

Illusztráció

Film

Kiáltás a mélyből (rendezte: Sághy Gyula)

Böröcz Sándor evangélikus lelkész 1948 augusztusában, közvetlenül Szent István napja előtt vitte el vadosfai otthonából két bőrkabátos nyomozó. Nyolc év, két hónap és két hét pokoljárását idézi fel a nyolcvanas éveiben járó lelkész, aki máig nem érti, hogyan ítélték el huszonöt év kényszer-munkára kémkedésért. Az ÁVH börtönei és kínzókamrái, az ausztriai gyűjtőtáborok és az uráli Vorkuta rettegett szénbányái, az ütlegek, megaláztatások, testre fagyott pufajkák és nélkülözések után Böröcz Sándor élet-szemlélete mit sem változott: „embernek maradni minden körülmények között, szeretni Istent, embert, hazát”. Megható, őszinte, indulatoktól mentes vallomás a szegény és rettegés évtizedeiről.

172

37. Küldetés minden emberért

Igék

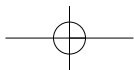
- 2Tim 2,1–2: Amit hallottál, add át megbízható embereknek, hogy hirdessék.
- 2Tim 4,1–5: Hirdesd, feddj, ints, biztass, végezd az evangélista munkáját, töltsd be szolgálatodat.

Gondolatkör

Add tovább, amit Jézusról hallottál! Hirdesd az evangéliumot! Keresztény „multiplikátorok”. A bizonyágtevés és a hitelmények továbbadása, mások Krisztushoz vezetése nem csak hitoktatók, lelkészek és teológiai tanárok feladata. Luther egyetemes papságról adott tanítása egyértelmű iránymutatás nekünk, evangélikusoknak. Az igehirdető feladata a lélekmentés. Tanítania, pásztorolnia, vigasztalnia, erősítenie és utat mutatnia kell. Isten igéje törvény és evangélium. Olykor kemény szavakat is ki kell mondani.

Ráhangelődés

1. Készüljünk fel együtt egy istentiszteletre. Írjunk közös imádságokat, próbáljuk együtt megfogalmazni az igehirdetést. Állítsuk össze a szemléltető anyagot, keressünk a vasárnap igéjéhez illusztrációt, énekeket.

Készítsünk igés lapokat. Feladatunk az ifjúsági órát követően hívogatni istentiszteletünkre.

2. Kérjünk meg egymástól függetlenül két fiatalt, hogy készüljenek alkal munkra egy rövid áhítattal.

Beszélgetés

Ha életmentő hír az evangélium, miért nem sietünk továbbadni? Mi okozza a bizonyágtétel bizonytalanságát? Miért nehéz feladat az evangélium hirdetése? Hogyan lehet tisztázni a kereszténységgel kapcsolatos félreértéseket? Te már kezdeményeztél beszélgetést Jézusról, egyházzal, gyülekezetünkről? Ha megtudják, hogy ifjúsági órára jársz, érdeklődnek-e hited iránt, beszélgetnek-e veled a kereszténységet érintő témákról? Van-e olyan ismerősöd, akivel úgy érzed, felesleges lenne erről a témáról beszélgetni? Hogyan lehet nem tolakodó módon Jézusról tanúskodni? A Biblia szeretetről, megbocsátásról, áldásról és reménységről szóló igéi felkeltik a jóérzésű emberek érdeklődését. A bűnről, áldozatról, helyes életfolytatásról szóló szakaszok vagy az úgynevezett házitáblák nem népszerű üzenetek. Feddeni, inteni nem mindenki képes. Hogyan lehet tapintatosan és mégis határozottan felhívni környezetünk figyelmét a bibliai értékekre?

173

Altémák

- Alkalmas és alkalmatlan idő (az ige hirdető szemszögéből).
- Értékeljük a megtérésre hívó brosúrák tartalmát és szerepét!
- Elrettentő bizonyágtévők és erőszakos térítések.

Illusztrációk

Könyvek

- J. R. R. Tolkien: *A Gyűrűk Ura*
- C. S. Lewis: *Narnia krónikái*

Filmek

A Gyűrűk Ura-trilógia

Egy kis hobbit nemes küldetést teljesít, amelynek során barátai hűségesen segítséget nyújtanak neki. A világ sorsa egy apró hobbit kezében van. Vajon képes-e ellenállni a legnagyobbakat is legyőző kísértésnek?

Narnia krónikái

A második világháború idején a Pevensie gyerekeket vidékre küldik a németek bombázta Londonból. Peter, Susan, Edmund és Lucy a hóbortos Digory Kirke professzornál talál menedéket. Egyik nap Lucy játék közben elbújik a hatalmas szekrényben, és váratlanul Narnia havas tájain találja magát. A csodálatos országot törpök, faunok, kentaurok és más különféle mesebeli lények népesítik be. Békés földjük azonban az örök tél, a jég és a fagy fogságában vergődik, mert a gonosz fehér boszorkány elátkozta őket. A legenda szerint négy gyerek hozza majd el a szabadulást számukra.

38. Küldetés a népért

Igék

- Hós 4; Hós 6,7–7,7: Elpusztul népem, mert nem ismeri Istent... Királyaik mind elhulltak, egyikük sem kiáltott hozzám.
- 1Tim 2,1–7: Tartsatok könyörgéseket, imádságokat... Ez jó és kedves a mi üdvözítő Istenünk színe előtt... Azért rendeltettem (...), hogy a hitre és az igazságra tanítsam a népeket.

Gondolatkör

Küldetésünk sokrétű. Jézus követőiként a feltámadáshit és a megbocsátó isteni szeretet képviselői vagyunk. Feladatunk azonban nemcsak misszió és szeretetszolgálat, hanem a felelősségteljes, tisztességes élet. A keresztyének világosság és só a világban. Imádkozz a népért és vezetőiért!

Ráhangolódás

1. „Ha én lehetnék...” – játék

A fiatalok válasszanak egy-egy személyt a felsorolásból. Gondolják végig, írják le, mit tennének, mit mondanának az adott egyén helyében:

- a gyülekezet lelkésze
  - a polgármester
  - a miniszterelnök
  - a püspök
  - a gyülekezet felügyelője
- Jókai Anna: *Ima Magyarorszáért*
  - Reinhold Niebuhr békesség-imája

Beszélgetés

Keressük meg együtt a nyomasztó hóseási helyzetjelentés mai párhuzamait. Válság, hitetlenség, erkölcstelen élet, tolerancia a bűnnel szemben, szkepszis a keresztény értékrenddel kapcsolatosan. Mit tehet a keresztény ember népéért, hazájáért? Hol van cselekvése határa?

Van-e olyan foglalkozás, amelyet keresztény embernek helytelen üznie? Van-e olyan helyszín, ahol nem illendő keresztény embernek megjelenni? Van-e olyan politikai eszme, amellyel Krisztus követője nem azonosulhat? Lehet-e jó célokért tüntetésen részt vennie? Lehet-e politikus a keresztény ember? Mi a véleményed arról, ha egy lelkész valamelyik párt színeiben politizál?

A keresztény ember feladata élete minden színterén Krisztus követőjeként élni. Normája a szeretet kettős parancsolata, zsinórmértéke a Szentírás. Ennek akkor is így kell lennie, ha a polgári törvénykezés esetenként megengedő, vagy nem mondja bűnnek azt, amit Isten határozottan tilt. A békeségteremtők Isten fiai. Isten nem e világi mennyországot ígért, itt, a földön meg kell küzdenünk a békességért.

Altémák

- Felszabadításteológia
- Bekennende Kirche a Deutsche Christen ellenében – Bonhoeffer
- A keresztény pártok küldetése, a „keresztény írástudók” küldetése
- Törvények, amelyek nincsenek összhangban a Szentírással
- Evangélikus szaknévsor – segítsük és egymást és a minőségi munkát!

Illusztrációk

Film

Küldetés (főszereplő: Michael Therriault)

A történelem egyik legérdekesebb politikai vezetőjének profilja bontakozik ki ebből az igaz történetre épülő filmből. Az 1930-as évek depressziója, a nyughatatlanság a politikai porondon és a vad utcai tüntetések határozták meg azt a politikai klímát, amelyben Tommy Douglas a szociális igazságosságért és az államilag támogatott egészségügyi ellátásért küzdött. Nagyszerű kétrészes film egy elszánt, tisztességes, hivatástudattal rendelkező emberről. A történet több mint négy évtizedet ölel fel, és megpróbálja a ma

már politikai ikonként tisztelt vezető küzdelmeit bemutatni, ekképp adózva emlékének.

Ryan közlegény megmentése (rendezte: Steven Spielberg; főszereplő: Tom Hanks)

1944. június 6. – a normandiai partraszállás napja. Az Omaha Beach kódnevet kapott tengerparton a csónakokból védhető fedezékbe igyekvő szövetséges katonák pergőtűzbe kerülnek, az emberi vérvesztés óriási. Mindenütt halottak, sebesültek, cafatokra szakadt emberi testrészek, haladók halálhörgései. A pokol első bugyrán éppen csak túljutott Miller százados megmaradt embereivel újabb szinte lehetetlen próbatétel előtt áll. Egy kis csapat élén be kell hatolnia az ellenséges háterszágba, hogy felkutatson egy amerikai katonát, James Ryan közlegényt. A főparancsnokság utasítására ugyanis azonnal le kell szerelnie, mivel három bátyja a világháború különböző frontjain szinte egyszerre veszítette életét, s a hadsereg ezzel adózik a család tragédiájának. De a hosszú és veszélyes úton mindenkiben felmerül a kérdés: vajon miért ér ennek az egy embernek az élete többet, mint az érte küldött kilenc emberé?